

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre
Félévre
Negyedévre
Egy hónapra

Egyes szám ára 4

10 frt — kr.

Felolós szerkesztő: **Polczner Árpád**

Kiadók: **Hoffmann és Társa**

Hirdetési díj:

Hasasos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többszöri hirdetések alk. szerint jutányos áron nyelnek fel. Bélyeg-díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Uj élet.

Magyarország a mai nappal új korszakot kezd. 1895 október hó első napja a magyar nemzeti államnak az erők új forrását nyitja meg. Ez a nap az egységes magyar társadalom születésének ünnepnapja lesz. A mi sötétség még az 1848 előtti középkorból reánk maradt a társadalmi szabadságnak ez a hajnala elfogja oszlatni és a világosság útján tovább haladva, kiűt reánk a teljes politikai szabadság, az állami függetlenség napja.

És ennek a napnak akkor többé nem lesz éjszakája. Hol van ma Európában rendekre tagolt független állam? A felekezeti és fájdalom nálunk ezekkel jórészt együtt járó nemzetiségi érdekek tusájában összevissza tépett magyar társadalomnak a rendi különbségek megszüntetése után ki kell kebléből küszöbölnie a felekezeti és nemzetiségek harcát, hogy nemzetiségi egységét megteremtve, kivihassa állami függetlenségét!

Nehéz, sokszor ádáz harcot kellett vívnia a magyar szabadelvűség bajnokainak, míg a nemzeti egység garancziáit magokban foglaló egyházpolitikai reformokat diadalra segíthették, de ma a nagy küzdelem sikerének ez első korszakalkotó napján, büszke öntudattal ismételtelhetjük, hogy a szabadelvű haladás az ezeréves magyar államnak olyan lényege, a mely nélkül nemzeti létünk feltarozhatatlanul tespedésbe süllyedt volna. Tespedésnek indult nemzetek pedig elvesztik a hivatásuk fejlesztésére szükséges erőt és azok a népek, a melyek az emberiség nagy egyetemében nem bírnak többé nemzeti hivatással, az Isten örök igazságait tanító történelem száz meg száz szomorú bizonyosága szerint sorra elsenyvednek, míg a mult örök mélységű tengerében előbb-utóbb végképen és nyomtalanul elmerülnek.

A nemzeti jövő mai emlékezetes kezdő napján a diadal büszke érzette mellett azonban a nagy küzdelem minden igaz lelkű részeseinek szívet jóltevő melegséggel járja át a békeség érzése, a melylyel őszintén és elfogulatlanul kell beösmernünk, hogy a reformok jóhiszemű ellenzőinek táborában harcolt sok tiszteletreméltó hazafi tudása és honszeretete már is belátta és még jobban befogja látni hogy igaz lévén a történelem tanúságaira tett hivatkozásunk, veszély helyett csakhamar áldás fog e reformokból áradni hazánkra.

És a milyen mértékben ez a meggyőződés a szívekben és elmékben mindinkább gyökeret fog verni, abban az arányban növekszik majd e reformok

összeforrasztó ereje és annál magasabbra emelkedik fölöttünk a világosság napja, a mely megedzi majd a hosszú homályban meggyengült szemünket, hogy tisztán láthassuk az ellenünk olálkodó éjszakáját ama sötét hatalmaknak, a melyeket a belső szabadság élesebb látásu harcossai a lezajlott küzdelemben is jól észrevettek. Avagy ha nem láttuk is, de nem éreztük-e, hogy a harcban ott volt most is az a bécsi kéz, melynek már oly sokszor sikerült a haladás útján előre törő magyarnak megállást parancsolni? És e honnak minden igaz szívé, erős elméjű fia be fogja majd látni, hogy ama hatalmak, a melyeket az a kéz vezet, nem ok nélkül küzdöltek a szabadelvűség követelményei ellen és hogy az ellenszegülés természetes oka egyedül az a rettegés lehetett, a mely hazánknak ellenségeit a belső szabadság diadalában Magyarország külső szabadságán a k, állami függetlenségének leghatalmasabb tényezőjét felösmerte.

De felösmertük mi is, a kik a függetlenségi és 48-as pártot a reformokat kezdettől fogva, mint 1848 alkotásainak folytatását minden alkalommal követeltük és mikor azok megvalósítására alkalmunk nyílt, önzetlenül és hazafi-hűséggel elveinkért táborba szállottunk. Mi sohasem a közjogi politikában vakon járó 67-es kormányt támogattuk, hanem világos látással haladtunk a 48-as közjogi szabadság célja felé a társadalmi szabadság és nemzeti egyesülés útjain bátran előre.

Sem bátorság, sem kitartás nem fog a mi munkánkból hiányozni ezután sem. Bátorsága Magyarország függetlenségeért vívott küzdelemben, kitartás a szabadság megosztatlan elveihez való hűségünkben. És a mint századok véres harcaiban nemzeti nagy hőseink egy zászló alatt küzdöltek a haza függetlenségeért és a nemzeti lelkiismeret szabadságáért, azonképen emelkebjék fel és lobogjon magasan az a régi, csaták tüzeiben megszentelt lobogó most is az új élet kezdetével, hogy vihessük tovább is diadalról-diadalra odáig, hol a szabad, az egy, az erős magyar társadalom ragyogó napját a magyar haza függő helyzetének sötét árnya többé el nem borithatja.

B. S.

A pártönkivüli párt. Hitted volna e valaha édes magyarom, mikor parlamentarizmus felfogásod érettséget egyszer-másszor agyba főbe dicsérték, hogy alkotmányos küzdelmeid hegyeinek vajudása ezt a ridiculus egérkét is csak megszülik. A Henczi-koszoruzó Szapáry Gyulát és jeles társait a kormánypart élis kamarájából kifüstölte az egyházpolitika. Szegény kis egérke most már

hogy az egyházpolitikának amugy is a vége járja, nem csoda ha vágyik vissza a hatalom lisztes hombárjába. Egér-eszével hát kieszelte a közjogi alapon álló pártok fuzióját. Csak-hogy — oh fatum! — a nemzeti párt sehogy se akart belemenni abba a csapdába, a mit — csodák csodája — az egér álitott fel a macskának. Így jutottak az érdemes poroszok az ablakfa sorsára, a mely tudvalevőleg nincsen se künn se benn. De mig az ablakfa bölcs resignatióval szó nélkül türi a maga kényelmetlen állapotát, az érdemes pártönkivüli párt nem hagyja magát és még neki áll feljebb, hangos szóval hirdetve, hogy „fentartja álláspontját.” Hát hiszen azt körülbelül sejtettük eddig is, hogy a nyár-heve, mely megérleli a gyümölcsöt, Asbóth János és fegyvertársai politikai fejét a szegény jó Karolyi Gábor által megállapított értéknél magasabbra nem fogja emelni: de már arra mégis csak kíváncsiak lehettünk, hogy ha e sok ujkori Hamlet az egyházpolitikában fentartja régi álláspontját, hát az állami életünk aijtáján dörömbölő egyéb kérdésekkel szemben mit csinál a maga jól ösmert (!) álláspontjával. A derék »párt« azonban aligha fogja valaha kíváncsiságunkat kielégíteni. — Legyen csak egyszer igazán vége az egyházpolitikának, majd szépen visszakullognak ezek a szegény éhenmaradt egérké oda, a hol bőven akad lisztescske meg szalonácska. És akkor aztán csakugyan elfoglalják majd valóban régi álláspontjukat, a mely soha sem volt egyéb a léha lebzselés politikájánál — és fenn is tartják, a mig majd szét nem kergeti őket az öntudatra ébredt közakarat azokkal együtt, akik gazdálkodásukkal előbb-utóbb egerek és patkányok maratalékává tennék a nemzeti erők éléstárát.

Igazságügyi törvényjavaslatok. A budapesti büntető törvényszék szervezéséről szóló javaslatot a képviselőház igazságügyi bizottsága október hó 6-10-ike között veszi tárgyalás alá. Ugyanekkor fog a bizottság a felett határozni, hogy a bünvádi eljárásról szóló javaslat mikorra tűzessék ki a bizottságban tárgyalásra, valószínűleg már október végén a javaslat a bizottság előtt fog tárgyalatni. Ebből kifolyólag természetesen az a hír, hogy a javaslatot a kormány visszavonja, nem felel meg a valóságnak. Ellenben igaz az, hogy a büntető törvény revíziójára vonatkozó novella nem kerül a bizottságban tárgyalásra, mert azt a kormány uolag kívánja átdolgozni és csak azután fogja a képviselőházban azt ismételtten előterjeszteni.

A Kállay-kormány a magyarság ellen. Brecke boszniai községben a magyarok annyira megsaporodtak, hogy egy magyar nyelvű népiskola fölállításáért fordultak Kvasszay kerületi főnökhöz, ki derék magyar ember. Kvasszay meg is tett mindent az ügy érdekében, de a bosnyák kormány nem engedte meg a magyar iskola felállítását. — Annál inkább kárhóztatandó ez az eljárás, mert Boszniában már több horvát, német és szerb iskola van, csupán magyar iskolát nem bírnak létesíteni.

A pihenő után.

Hosszu pihenő után végre ismét összejött az országgyűlés. Mire? Hogy örök pihenéssel még sem tölthetvén el az időt, módját ejthesse most már a munkás tevékenység látogatásával morzsolni a napokat.

Évek óta nem emlékszünk oly hosszú pihenési időre, mint a milyen most a képviselői vakáció volt.

Nincs is nekünk szavunk az ellen, hogy a nagyfontosságú törvényhozási munkásság, kivált a nyári időben, megfelelő pihenési idővel váltsék föl. Végre is a törvényalkotás nem napzárt munka. Ott, hol a tanulmány, tapasztalat s itélő tehetőség harmonikus működésére van szükség, nem lehet órák számával mérni az eredményt, mint a gáz-, vagy villanvilágításnál a fogyasztást. Egy jó törvény, mely megfelel az állami lét s az élet követelményeinek, egy megbecsülhetlen tényezője a közönség java előmozdításának. S bár az angol szerint az idő is pénz, de nincs az az idő, melylyel ily jó törvény fel ne érne, s bőven ne gyümölcsösítené a közélet kihatásában, a reá fordított időt s munkát.

Vajjon ily áldásos törvényhozási alkotás pihenő napjai folytak-e le most a majd négy óra terjedő szünidőben?

Módjukban volt a hosszú szünlet alatt a törvényhozóknak személyes észlelet alapján ezt tanulmányozni. Módjukban volt a közélet üterét tapogatni, vajjon annak vérforgása, nem árult-e el aggályos tüneteket; a megelégedés rendes hőmérsékét, vagy a szervezet zavartságát jelző lázas jelenségeket észlelték-e?

Tegyenek csak őszinte vallomást a törvényhozók. Nem ér az semmit, hogy folyton takargassuk a betegségi állapotokat. A nemzeti élet és szervezete lehet még oly erős és hatalmas is, de az az átkozott láz az, mely folytonosságával végre is kimeríti a legezhetőbb idegzetet is.

Aztán egy betegségi állapot diagnosizálásban nem elég csak az, hogy például lássuk és elismerjük a láz jelenségeit. Tovább kell mennünk, annak előidéző okait is fel kell ismernünk.

Bármiként igyekezzenek mentegetni és

szépíteni a lefolyt évek törvényalkotási folyamatát, de az ország jelen rendkívüli lázas, nyugtalan, elégedetlen állapota jelzi, hogy az még sem felelt meg sem az állami, sem a közélet követelményeinek.

Ime, nincs a közéletnek tere, melyen ne nyilvánulnának a bajok s betegségek tünetei.

Tekintsük állami gépezetünket. Nem is szólnak közjogi intézményeink folyton sülyedő állapotáról. Nemzeti jellegűnkön oly csorbát ejtettek, hogy azok kiköszörülése már-már lehetetlennek mutatkozik. Például most az erdélyi részeken időző magyar királyt a szász evangélikusok n e m e t nyelven "üdvözlük s a választ hasonlólag e nyelven történik. Ha ez így megy, elérjük, hogy maholnap oláh, szerb, tót, ruthén s még cigány üdvözlések is fogadjanak, s természetes lesz a válasz, hasonló nyelveken. Így aztán az állam nemzeti jellege, szép csendesen szétporlódik. Idáig jutottunk mult közjogi alkotásainkkal.

A nemzetiségi láz tünetei mellett, észlelték-e a törvényhozók, az ország felekezeti szakadozását? Az a vizsgálat, hogy majd elmúlik ez is, s a felekezeti megnyugvás be fog következni, nagyon keves értékű. Hátha nem fog bekövetkezni?

Minden betegágnál hallhatjuk az orvosi nyilatkozatot, hogy ha egyéb komplikációk bekövetkezni nem fognak, a baj rendes lefolyású lesz.

Talán mi is számíthatnánk államunk betegségének rendes lefolyására, ha a komplikációk tömeges zavara nem tenné ezt oly veszélyessé.

A közjogi, nemzetiségi és felekezeti bajok mellett, a közélet minden egyéb szerve is beteg. Itt vannak aztán az igazi komplikációk. Csak most hallottuk például az ország vármegyei tisztviselőinek panaszhangját, mely vád-nak is beillik, hogy mi az oka közigazgatásunk rosszaságának. A közigazgatás vezérele-mei jelentik ki: hogy a jelen rendszerben nem is lehet jó közigazgatás.

Hátha még a közönség szava visszhangozhatnék erről a nótáról, akkor hallanánk csak közigazgatásunkról megdöbbentő jellemzéseket. Ez is a törvényhozás alkotásainak rot-

hadt gyümölcse. Vajjon merítették-e ebből a pihenő törvényhozók elég tanúságot és okulást?

Volt módjukban a törvényhozóknak észlelni a hosszú pihenő alatt a gazdasági válság változatait, s azok kihatását az ország pénzügyi állapotára. Vajjon megértik s mérlegelik-e, hogy a szőlő-philloxera után, a magyar állattenyésztés philloxerája, a most is szerzte dühöngő sertésvész, mit jelent? A magyar kis gazdaságok hull ki szájából e vész pusztító. Látjuk az egyes vidékek kis gazdáinak kétségbeesztő állapotát?

Ehhez járul a most teljes erőben működő adó-szól.

Nem kell könnyedén venni a dolgokat tisztelt törvényhozó urak! Az ország kis gazdáinak tömege fölött iszonyuan megnehezült az idők viharos járása. Csak annyit mondunk: lassanak, s okuljanak.

Szederkényi Nándor.
országgy. képviselő.

Megyei élet.

— Bizottsági tagok választása. —

Debreczen, okt. 1.

A tegnapi megyegyűlésen a belügyminiszter rendelkezése értelmében kiktették a megüresedett bizottság tagsági helyekre a választásokat.

Október hó végén tehát egy sereg megyei törvényhatósági tagot választanak Hajdúvármegye választói.

Mi erre a körülményre már most föl hívjuk a választópolgárok figyelmét.

A megyei törvényhatóságban eddig, de jelenleg is, a hivatalos párt dominál. Erős, szervezett ellenzék a megyegyűléseken nincs s így ott a hivatalos politika érvényesül rendszerint.

Az ellenzéknek üdvös és közhasznú törekvései megtörnek a megyegyűlés többségének szolgálalkú politikáján.

Ez ellen kell tehát sorompóba lépni a megye választóinak.

Meg kell törni azt a többséget, mely a főispán ur uszályát hordozza s mindig hűséges támogatója a megyei urak akaratának.

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

Valahol, valaki...

*Valahol, valaki megátkozott engem,
Boldogságomat hogy soha föl ne leljem.
Hogy mikor elértem vágó gondolatba:
Akkor legyek tőle a legtávolabbra.*

*Mért nem születtem én virágfakadáskor?
Minek hideg őszszel, falevél hulláskor.
Magános merengés bús őszi szakában,
— Hogy mindig egyedül járjake világban!*

Szabolcska Mihály.

APRÓ PÉNZ.

*Parányi néha a vers, a dal.
Akár az arcnak egy kis pattanása —
De mégis benne ég a szeretetnek,
Egész fájdalma, láza.*

Zempléni Árpád.

A vidám asszonyka.

— A „Debreczen” eredeti tarcsája. —

Irtá: Vértsey Gyula.

Bolondozott mindenkivel, kikaczagott mindent s egyáltalában nem olyan volt, a minőnek egy komoly törvényszéki bíró ur feleségének lennie kellett volna.

Hanem a bíró ur így is rajongott érte. Imádtá, istenítette a kis bolondos asszonykát, a ki játszott mindenkivel s nem szeretett senkit, az urát legkevésbé.

Néha-néha ugyan mikor magányosan maradt odahaza, a lelkeben felmerült a képe valakinek — annak a szép fiatal embernek, aki úgy tudott neki hazudni a szerelemről s aki azután olyan nyomorult gyávassággal elhagyta majdnem az esküvő előtt. Persze, az apja hibája volt, hogy a végképeni tönkremenést ilyen későre halasztotta, mert ha előbb ütötték volna meg a dobot a mátrafelegyházi kastély előtt, hát akkor Geréb aljárásbíró ur előbb hagyta volna őt ott.

És ha ilyenkor látta volna a bíró ur a szép asszony arcát, hogy azon a gyűlöletnek milyen határozott kifejezése vonul végig, hát aligha jutott volna az eszébe a gondolat, hogy hátha megkaphatja azt az asszonyt szeretőjének, a kit, mint leányt ott hagyott.

Hallotta hírből, hogy öreg az ura, hogy bolondítja az egész világot, hogy kikapós, könnyelmű asszony, hát gondolta, könnyű lesz vele

boldogulni. És áthelyeztette magát a révpataki járásbíróshoz, a révpataki nemes ifjúságnak nem valami nagy gyönyörűségére, a kik veszedelmes konkurrenst sejtettek a szép, fiatal férfiban.

És ő is úgy gondolta, hogy könnyű lesz bárkit is kiűznie a nyeregből. A sok ifjokori reminiszecenciából pompás hálót lehet szőni az asszonyka szíve számára. És mennyivel jobb lesz ez, ha így lesz majd az övé, mintha el kellett volna vennie. Nem volt ugyan valami tisztességes dolog otthagyni, ezt maga is beismeri — de hát elvégre is nem tehetett másképen. Mert ha az ember egy szegény albirócska, hát akkor nem vehet el olyan leányt, a kivel még staffirungot sem tudnak adni. Szeghők pedig akkor, a bukás után, úgy állottak. És azután akármennyire szerették volna egymást, a nyomoruság tönkretette volna a boldogságukat. Jobb volt ezt így cselekedni!

S a szép asszonynyal való találkozására felől, mennél többször gondolkozik erről a dologról, hát annál jobban megnyugtatja magát. Helyesen cselekedett! Ugy a hogy okos, komoly férfihoz illet! Nem magáért, de Idáért mondott le a szerelméről, mert őt nem akarta magával rántani a szegénységbe.

S mikor aztán először találkoztak, Geréb ur el is mondta ékes szavakban, a megindulástól remegő hagon, (sokszor elpróbálta odahaza a szerepét), hogy mennyire fáj neki otthagyni azt, a kit a világon a legjobban szeretett s a kit még most is örülten szeret. És

Volt alkalmunk meggyőződni nem egy esetben arról, hogy a megye zöld asztalainál nagyon sok olyan dolog szülemlik meg, melyben a polgárság érdeke mellőzve van s a mely nyíltan és egyenesen a hivatalos fennsőbbség szája ize szerint készül.

Ilyen dolgokon aztán átsiklik a megyegyűlés, a hol azonban ily esetekben egy ellenzéki többség erős opponálást fejthetne ki.

Hajdúvármegye közönsége meg nagyon is rá van utalva arra, hogy érdekeiben csorbát ne szenvedjen. Ezt pedig csak úgy érheti el, ha a vármegye közgyűlési termében a függetlenségi párti bizottsági tagok többségre kerülnek.

A megüresedett bizottsági helyekre a választók olyan egyéneket jelöljenek, a kik nem állanak a kormány szolgáltatásban s akikről meg vannak győződve, hogy a megye érdekeit tartják minden kérdésben szem előtt.

Ha az ellenzék a megyegyűlésen megerősödik, vagy többséghez jut, hát vége szakad azoknak a káros hatalmi befolyásoknak s lejár a megyei urak mindenhatósága is.

A bárándi párthatározat.

Debreczen, okt. 1.

A bárándi választókerület függetlenségi pártja párthatározatot hozott az orsz. függetlenségi párt szétszakadásának kérdésében.

Ezt a párthatározatot fölolvasták tegnap Derecskén, Kossuth Ferenc beszéde után s az általános helyesléssel találkoztak.

A párthatározat szövege ez:

Párthatározat.

„Kimondja a bárándi választókerület függetlenségi és 48-as pártjának gyűlése, hogy bár élénken sajnálja azt a szakadást, mely a szabadelvű eg. házpolitikai törvények képviselőházi tárgyalása alatt az országos függetlenségi és 48-as pártot kettészakította, mindazonáltal tekintettel arra, — hogy a pártnak ama része, a mely Kossuth Ferenc

vezérlete s Justh Gyula elnöklése alatt együtt maradt, soha egy perczig sem tagadta meg azokat a magasabb elveket, a melyek a 48-ik törvények szabadelvű szellemének egyenes folyományai lévén, mint ilyenek a függetlenségi és 48-as párt programjának mindenkor sarkalatos pontjait képezték: azért a jelen gyűlés lelkének odaadó hevével s meggyőződésének egész komolyságával csatlakozik e párt-hoz, annak nézeteit és elveit mindenben osztja; eljárását helyesli s ezzel természetesen osztja és helyesli szeretett képviselőjének Illyés Bálint urnak eljárását és követelt magatartását is.

Minthogy pedig az újabb időben felvetett a pártok ismétgyűlésének kérdése, kötelességének tartja a jelen gyűlés e kérdésben is nyilatkozni s kijelenteni, hogy a pártnak 1884-ben megállapított nyílt programját továbbra is mindenben változatlanul fentartani kívánja, s ennél fogva, bár őszintén óhajta, hogy a többi pártok rokonzatú tagjai e programot elfogadják, csatlakozzanak hozzá, s ha ezt megteszik, mindenkor őszinte örömmel fogadjuk őket; azonban e program pontjainak s a pártfegyelem fentartása czéljából hozott újabb párthatározatnak esetleges feladása vagy megcsontása áran a többi pártokkal leendő egyesület nem óhajta, sőt annak lehetőségét egyenesen kizártnak tartja. Csatlakozzék hozzá, a ki akar, a mi elveink integritása s a szigorú pártfegyelem alapján: ezt köszönettel fogadjuk, de elveinket s a pártfegyelem összetartó erejét bárki kedvéért is feláldozni nem fogjuk.

Kimondja a bárándi választókerület függetlenségi és 48-as pártjának jelen gyűlése, hogy ismeri azon urakat, kik az ugynevezett »néppárt«-ot hazánkban megalakítani akarják; ismeri azt a szellemet, mely ezen urakat működésükben vezérli, ismeri azt a programot, melynek alapján a néppártot szervezni akarják; mindezeket ősmervén, a néppártot inkább a vallásfelekezeti békét feladni akaró »nép-bujtatópárt«-nak tekinti s mint ilyent alapjában visszautasítja s hangzatos csabéneknek fel nem ülve, kötelességének tartja ellene mindenben és mindenütt megküzdeni.

Egyben fölkéri a közgyűlést az elnökséget hogy a fenti egyhangulag elfogadott két határozati javaslatot Illyés Bálint orsz. képviselő ur utján a Justh Gyula elnöklése alatt álló függetlenségi és 48-as pártnak tudomására juttatni sziveskedjék.

épen ezért, mert annyira szerette, hát nem tudta volna a lelkén elviselni, hogy magával együtt a szegénységbe rántsa.

— No természetesen — kacagott fel az asszonyka — hiszen maguk férfiak olyan nagylelkűek! De hát miért beszélünk erről, a mi rég elmúlt dolgunkról. Nagyon jól tudta, hogy ott hagyott. Jobb dolgom van most. Talán magának is.

— Csak lehetne!
— Ha szeretném?
— Akkor.

— Kedves Geréb barátom, maga nagyon sokat tart magáról. Azt hiszi, hogy csak jön, lát és győz. Pedig hát tessék várni. Majd először csak előjegyzem. Most Káldory Bercezi van a tourban, utána jön Nyiri, a szerkesztő s azután, ha akarja, maga. A ki tourban van, az az állandó lovagom. Nyakkendőjének olyan színűnek kell lennie, a minő színűek a ruháim és udvarolnia kell nekem életre-halálra.

— Margit, hát nincs a szívében egy hang, mely azt sugná, hogy hozzám ne legyen ilyen! Szerecsen komolyan.

— Komolyan? Hát ugysis lehet szeretni? No én úgy nem tudok.

Nagy kék szemével pajkosan nézett a férfi arczara s ujjával az asztalon dobolva, mondta:

— Ugy nem tudok! Nem is akarok. Egyáltalában azt tartom, hogy ostobaság az életben bármit is komolyan venni!

Az aljárásbiró urnak ez az első látogatá-

sa, nem ütött ki kedve szerint. A szép férfiak megszokott elbizakodottságával azt hitte, hogy minden nő örül, ha az övé lehet. Pláne erről hitte, a kiről tudta, hogy lánykorában nagyon szerette. És a kit ő is szeretett s el is vett volna, de az az átkozott pénz, az tette tönkre a boldogságukat!

Azt hitte, hogy az asszonyka: elérzékenyedve, reszkette fog a vállára borulni a viszonlatáskor és ime közönyösen, frivol gúnynyal beszél vele is, mint a többivel.

Eh, könnyelmű, haszontalan asszony, a ki iránt nem érdemes érdeklődni! Talán már volt is mindenkié, csak az enyém nem akar lenni! Csak velem akar komédiát játszani! Hanem majd vigyázok magamra.

Vigyázott is, de hiába. Mert csodálatosképpen mikor legjobban elhatározzuk, hogy erősek leszünk, hát olyankor vagyunk a leggyengébbek. Így történt most is. Geréb Béla, a pszichológia legegyszerűbb törvényei szerint, halálosan beleszeretett ebbe a szép asszonyba, a ki nem mint a többi, megadása előtt poseolva utasította vissza:

— Uram, én becsületes nő vagyok! Tiszteletet kérek stb.

Hanem egyszerűen kikacagta akkor, mikor a legszerelmesebb, lepedőbb vallomásokkal állt elő.

— Kedves Béla! Ne bolondozzon! Maga sem hiszi, a mit mond, hogy akarja, hogy én elhagyjam!

Pedig a férfi napról-napra jobban hitte.

Őszi éjszakák.

Irta: Hanvay Kálmán.

A szántáson végig suhan a gyöngye őszi szél és megborongatja a tapsifüles bőrért, mely ott húzódik meg a hant mögött, alig mutatva fityegő felét. Azután szalad a szellő tovább. Átellenben, a nádas ingó sűrűjére, meghajlitja a büszke sást, a suttogó nádat, belekap a zombékra hullott levélre és szelid enyelgéssel veti azt a hullámzó víztükörré, melynek felszínén, mint olvadt ezüst uszik a hold méla képe. Az a kis levél pedig, mint veszendőbe induló csónak reng a hullámokon.

Minden olyan csendes, olyan néma. Néha-néha loccsan egyet a tó vize, brekeke urfi pajzán mozdulattal veti magát bele, megjedve a felrebbenő kacsaszárnycattanásától. A szimatra csuszó rókakoma vöröses bundáját megvilágítja a sárga fény; itt-ott egy patkány hosszú teste tűnik fel a vízszínen, a mint elnyulva uszik egyik tőzegről a másikra.

A víztükör a sárga világitásnál valami különös színt mutat. Olyan, mint a tenger ringó felszíne: a zöld ezerele színébe játszik. A part mellett a teljesen világoszöld fodrozik: itt egy-két méter mélynyire lehet lelátni. Előtűnik az iszapos, sikos fenék, melynek csigaházhoz hasonló tekervényes üregeiből a rák kemény ollója kandikál ki. Valamivel feljebb az ebihalak megmérhetetlen tömege kergetődzik. Gombóc alakú testükkel, hosszú farkukkal ha összegabalyodnak, hihetetlen csoportosulásokat képesek alkotni. Majd nagy háromszögletű gulává alakulnak, a mi a következő pillanatban hirtelen téglává változik, azután szertefolyik, hogy egy percz múlva ismét egy gomolyagban legyenek. Az iszap felülete egyszerre hullámossá válik és rövid idő múlva felbukkan a vízi kigyó hosszukás feje, smadragd csillogásu szemével, két águ sziszegő nyelvvel.

A lomha testű békák halmaza felett csuszik el kanyargó testével, majd belekerül az ebihalak tömegebe, mire azok ész nélkül rohannak szerteszéjjel be a tó közepe felé, a hol sötétzöld a víz színe és csak néhol tarkítják sárgás sávok, a hol elfolyó tömegben uszik a békanyál.

Egyszer csak megcsendül a levegő.

Mély, öreguras dörmögés fut végig a nádason és abbana pillanatban köröskörül megcsendül a vidék. A bölömbika kedélyes morgását mintegy kíséri az ezer meg ezer béka. Egy óriási hangverseny, melynek nincs karmestere. A mezei virágok puha illatával telített levegő pedig meg-megremeg, mintha valami édes gyönyör szaladna végig atomjain.

A láthatár gömbölyű, lehajló peremén éles, fehéres sáv húzódik végig, a mi erősen elüt az ég sötétké színétől. Olyan az éj, mint egy szerelmes asszony, a kinek a szemében mindig felcsillan a szenvedély, a vágy. Valami édes, bűbajos rezgés szalad végig a levegőrétegeken; mintha a természet beszélne; mintha megnyilatkoznának még egyszer a nagy her-

Komolyan és őszintén beleszeretett. — Hiába akarta magát azzal kiabrándítgatni, hogy Ida hiu, könnyelmű teremtes, a kit nem szabad komolyan venni, hiába idézgette az eszébe Idának ezt vagy azt a dolgot. Hogy udvarolattott magának azzal a mamlasz Káldoryval, hogy szorongatta a kezét annak az ostoba kisvárosi újságírónak, csak azért, hogy a lapban meg legyen írva, hogy az est királynője a »bájós, szellemben, testben kiváló, királynői alaku Dértyné, született Szeghő Ida ő nagysága volt...«

Hiu könnyelmű asszony, a kit nem érdemes szeretni! Nem is megy többé hozzá! Ma volt ott utoljára! Hanem azért másnap megint csak ott ült nála. És alig várta, hogy ott ühessen.

És az asszonyka mindig egyformán szives, egyformán hideg volt hozzá. Egyszer még is majdnem kiesett a szerepéből.

Geréb eszébe juttatta neki azokat az időket, mikor először volt lenn náluk Matra-Félegyházán.

— Tudja, mikor az a nagy hajóvadászat volt. Mga akkor került haza karácsonyi vakációra. En akkor láttam másodszer. Ezután a rákövetkező nyáron találkoztunk újra. Akkor három napig voltam maguknál. Emlékezik még azokra a reggeli sötákra a bükösben?

— Emlékezem, emlékezem. Oh azok szép napok voltak. Hogy ragyogott, hogy fenyített minden! Azóta se ragyogott egy nap!

vadás előtt a fák, a levelek és elárulnak azt a boldogító tudatot, a mit a bölcsnek hiába keresnek és a mit a bolondok, ha megtalálnak is, nem tudnak felhasználni.

Szinte érzi az ember, mint lélegzik az éj, mint dobban meg érző szive és hogy sir utána, a mikor látja, milyen kevesen, nagyon kevesen értik meg őt. Fekszem hanyatt a sárguló pázsiton, melynek mámorító illata körülvesz, elandalít. A szeptemberi éjjel is oly érthetlen, oly megfoghatatlan, mint a szerelmes asszony szive dobbanása. Pedig érzi, tudja az ember, hogy él, dobog a szive lázasan és szeret végtelenül, de megérteni nem tudja, akárhogy akarja is.

Arról a nagy, misztikus kékségű égboltról meg leragogy a csillagvilágok miriádjá. Foszforszékáló fényök beragyogja azt a nagy mindenséget, melynek minden pontját a szeptemberi éj vonta be varázsával. Az éj szemei olyan biztatóan csillognak, mintha joguk volna egy új világot igérni annak, aki innen ki akar menekülni. Mondanak mesét, el nem hihető mesét, arról a világról, a melyben ők élnek.

Ott ragogy a gönczöl alatt az égbolt egyik legszebb csillaga: szent Lajos szive. Enyhe kék színe elűt a többiekétől és van a ragyogásában valami puha boldogság, valami isteni gyönyör. Valamivel odébb a Sirius lövellé be lángjait a néma éjszakába és a nagy kutya szeme éber figyelemmel vigyáz a csillogó világokra.

A láthatár peremén elszórva ragogy egy-két csillag. Azok már félig más világban vannak és fényüknek csak kis részét adják nekünk.

A víz tükrén a messze távolban feltűnik a lidércztűz kísérteties kék lángja, a mint imbolyogva halad a bürök között. Majd előbukkan a második, a harmadik, a negyedik és végtelen sorban egymástól bizonyos távolságban a többi mind.

Ezek az apró bolygóúzek a nádas csillagai. Fényük hasonlít az ég csillagaihoz, de csalébbak, hamisabbak. Hasonlítanak azokhoz az aczékkék női szemekhez, melyek a szív uttalan rejtekeiből vezetnek el, a hol elvesz az ember, a honnan nincs visszavonulás. A lidércztűz csak befelé vezet, kifelé sohasem. És hány ember van, a ki földi csillagokat hajhász és nem veszi észre, hogy a talaj mindinkább süppedőbb lesz.

És kinek is jutna eszébe a vég, a mikor élvezeteket hajhász.

És a lidércz csalfa lángját élvezet hajszolni. Valami csábos varázs, valami megnevezhetetlen buverő indítja utnak az embert, ha szeme előtt feltűnik az a sápatag földi fény, mely rezegve szalad tovább. És a szeptemberi éjben annyian kergetődznek a mocsarak ingatag sűrűin és küldik sápatag kék világuk üdvözlését fel a mennyboltra, a másik világba. Egyszer azután megint esőnd lesz.

A nádasban elhangzik a zene, a lidércztűzek bujkálva tűnnek el a zombékok között. Édes, puha fátoly terjeszkedik szét az éj mögött és hajtja el a

— Ha akarja édes Ida, ragyoghat még az éj! Látja, én most ezerszer jobban szeretem magat, mint akkor. Őszintén, igazán beszélek! Könnyelmű játékot akartam magával kezdeni és komoly dolog lett belőle. Szeretem, nagyon szeretem! Édes, drága Ida!

— Ha igazat beszélne!

A mindig vidám asszonykának remegett a hangja, az ajkai közül suttogva jött elő a hang s a szeme, az a mindig nevető nagy kék szeme, könyben uszott.

A férfi odacsuszott eléje, átölelte a derekát s igazi, meleg szenvedélyvel reszketve, suttogó hangon beszélt tovább:

— Szeretsz, ugy-e mégis szeretsz?

Ida, mintha ebben a pillanatban tért volna magához valami öntudatlan állapotból, felugrik s gunyosan végignézi a férfit:

— Nem sikerült galambon! Nem elég jól játszott a szerepét. Pedig az ilyen visszamenekülésnek elég jó horgok ostoba halacska számára.

— Ida! — kiáltott fel a férfi — higgy nekem! Nagyon szeretlek, talán élni sem tudnék nélküled. Légy az enyém, valj el a férjedtől. Légy az én drága, édes, kis feleségem!

— Nem, barátom, ez ostobaság lenne a részemről. Mert nem szeretem magat sem. És így mégis jobb dolgom van...

A gunyosan odavetett szavak teljesen kihozták a férfit sodrából. Mint valami felinereült vad, úgy támadt az asszonyra:

csillagok miriádjait. A láthatár peremén fehér sáv jelenik meg, mely lassanként a bitor ragyogásában meggy át és megjelenik a — hajnal...

Berukkolás.

— Saját tudósítónktól.

Debreczen, okt. 1.

Oda a »gyöngyvetel« már, a pörge kalapról lehervad a bokréta, a korcsmák eicsöndesednek, s nem hangzik az utcákon véges-végig a regruták hangos kurjongatása.

Az épkezláb legénység színe-java berukkol, csak néhány czingár legényke maradt itthon. Ezek csöndesen meghúzódnak, mert szinte szégyenlik, hogy kimondták rájuk az untauglichot!

A lányok rájuk se hederitenek az itthon maradtokra, hiszen mindegyik a három esztendőre berukkol babájára gondol. — Annak ugyancsak rossz dolga van a komor kaszárnyában, hol az öreg bakák »szórakoznak« rájuk, s tréfákat üznek e tudatban a »b u n d a s o k k a l«! Hja! nekik joguk van éreztetni, hogy ők néhány száz prófunttal előnyben vannak.

Fiatal lányok, összetöpreődött anyókák sirdogálnak a kaszárnya udvarán. Még az ujonczok vigasztalják őket, hogy hát nem is olyan sok ám ez a három esztendő! Meg aztán nem is olyan nagyon rossz a katonaelet, mert ha egy kicsit megszokja a pangánybökösését, bizony meg is szereti utójára.

Az öreg bakák persze csak mosolyognak, s foghegyről beszélnek a felős fehérréppel, pedig ők sem úgy éreznek, miut a hogyan mondják!

Hej! ha az a tizenkét kis hónapocskára már a hátuk mögött volna, tudom vidámabban vernek össze a bokájukat.

Egy-egy hamis kacsiogatás nélkül meg sem állják.

— Ne sirj no szentem, nem harapjuk itt le »fiam« a füled.

— Hej »apám« nem is attól felek én — sóhajtozza az ujoncz szeretőjére kacsiogva.

— Ühöm — hagyja helyben az öreg baka — kit az »apám« titulus illet meg?

— Ne ríj no, majd ha én kiszabadulok, gondját viselem a te virágszálodnak.

— Dejzen, majd csak én vigyázok továbbra is reá apám — veti ellen az ujoncz.

— Ugy-e, kutyára nem bízod a hájat, he?

Az öreg baka egyet sodorint a bajsán, aztán odabiccent a kaszárnya felé, mintha azt mondaná, hogy elválk a hékás. A leány már nem sir, hanem mosolyog és az öreg harczos felé kacsiog.

— Hazudsz! Szeretsz! És az enyémnek kell lanned, mert nekem legtöbb jogom van hozzád!

— Miért? — kérdi kaczagva Ida.

— Mert tiszta lelked első szerelme az enyém volt. Ida, Ida, légy könyörületes! Szeress, szeress!

— Nem szeretem!

Kifejtőzött az ölelő karokból s ott hagyta magára a bíró urat.

Hanem azért többé még sem mert vele találkozni. Felt, hogy másodszor már nem tudná megtenni, hogy kaczagjon gunyosan akkor, mikor a szive, a lelke, a vére, mindene arra kényszeríti, hogy a férfi nyakába boruljon.

És nem is találkozott. Mikor újra találkoztak másnap, akkor az asszonyka már nagyon csendes, nagyon hideg volt.

Mintha csak aludt volna, úgy feküdt ott kiterítve, csak a halántékából szivárgott lassan a vér.

Geréb Bela ur pedig odahaza fájdalommal a földön fetrengve olvasta a levelét:

— Bolond az élet! Addig gyűlöl az ember valakit, míg belészeret... Én pedig magán csak meg akartam magam bosszulni — s ha csakugyan szeret: akkor meg is bosszultam ha n-m, ha most is csak hazudott: akkor magamért haltam meg. Ugy szeretem hinni ebben az utolsó perczben, hogy szeretett igazán — legalább fajni fog utánam egy kicsit a szive. Én nagyon szerettem, azért haltam meg...

Csak az édes anyja törülgeti még nedves szemeit a köténye szélével.

Azonban hirtelen vége szakad a jelenetnek, mert a napos káplár végig kurjant a folyosón:

— Gyün a kapitány ur!

Erre van aztán nagy lótas-futás.

A szüle és mátká elválnak, s a bucsuzáskor könybe lábadnak a szemek:

— Isten áldjon meg fiam!

— Isten áldjon meg Pistám!

A regrute szivét mintha összeszoritaná a nagy fájdalom; nem tud válaszolni, csak elfordítja a fejét, hogy ne lássák előtörő könnyeit.

Hanem később beletörődik a borjú és fegyver czipelésbe, s végül úgy találja, hogy igaza van a nótának:

Nem a világ az a három esztendő!

R.

Szivek ünnepe.

— Saját tudósítónktól.

Az idei ősz csak a virágok számára hozott hervadást, a szivek kikelet.

A rideg vallási dogmák, a felekezeti különbség válaszfalai a szivek előtt varázsszóra összeomlottak.

Hányan lettek boldogtalanok e miatt, hányan haltak meg azért, mert szerettek és egymáséi még sem leleitek?

Ma felszabadultak a szivek a felekezeti-ség elválasztó béklyóitól s nem lesz többé akadály a hit miatt.

E nap az évszázadokon keresztül rablánczra vert szivek diadalünnepe, mely az egész világon viszhangot fog kelteni.

A vallás, a társadalmi osztályok elválasztó falai romba dőltek, s a szeretők követ-hetik szívök vágját, a nélkül, hogy vallásukat elhagynák, vagy hitök tanaival ellenkezésbe jönnének.

Örvendjetez ifjak, leányok, hiszen a ti ünnepeitek, e felszabadított szivek ünnepe van ma!

A felvilágosultság szózata a szív szabadságát is kivívta.

Eddig elértek azt, hogy szabad lett gon dolkozni s most egy lépéssel tovább mentünk a czél felé, mert már szabad szeretni is!

MEGRESZKET A RÓZSA...

Megreszket a rózsá

Ha szellő csókolja;

Megreszket a lelked,

Ha vágyam öletget.

Körötled esengő,

Sohajom a szellő,

Csókjaimat hordva

Mindenütt nyomodba.

Hejh! milyen virágos

Volna-e nagy város,

Ha ezek a vágyak

Virággá válnának.

Jaj! ha én ezekből,

Gyönyörű kezdeből,

Nem kapnék egy szálát,

Meghalnék utánad.

Kántor Imre.

Hetekkel ezelőtt folyt a lázas munka a városban, hogy az állami anyakönyvvezetői hivatal mentül czélszerűbben a kor igényeinek megfelelőleg berendezzék. A nyomtatványok, utasítások s a kifüggesztendő tablák már két hete megérkeztek s az anyakönyvvezetőknek s helyettesének ugyan sok dolga akadt, míg a hivatalt kellő rendbe hozhatták.

Számtalan tudakozódó fordult meg azóta náluk, kik mind felvilágosítást kértek az egybekelésre vonatkozólag. Mert bizony nagyon sokan várták már ezt a napot, melyen szerelmük tárgyát magukénak mondhatták a saját akaratuk folytán, s a gátló akadályokon, melyek egyesülésüknek útjába voltak, túl tegyék magukat.

Egy atyafi tegnap azzal csoszogott a város papja (így nevezik alsóbb körökben az anyakönyvvezetőt) elé, hogy kiokostassa magát.

— Mert kérem, én csak egy szegény napszámos vagyok, oszt' nem tudom, mikép lehetne kiigazítani a házasságos dolgomat. Szegény sánta ember is vagyok, mint a lú, mert irást nem tanultam. Az apám, szegény csizmadia volt csak...

Hosszadalmasan leírva családi ügyeit, végre rátért a tulajdonképeni tárgyra.

— Hát kérem, én csak azért gyöttem, hogy megest elházasodjam, mert van egy hites feleségem, de hát most egy polgári is lehetne!

Persze az atyafi okoskodásának nem adtak helyet.

— Egy szegény sántának elég egy feleség is vélte az anyakönyvvezető.

Az első pár.

Az első polgári házasságot holnap szerdán d. u. 4 órakor tartják meg a városháza nagytanácstermében. R a t b a u e r Ede államvasuti segédtsízt köt házasságot Biró Zsuzsikával, Biró állomásfelügyelő leányával. A házasságkötést Vecsey Imre anyakönyvvezető díszmagyarban végzi. Az ünnepies aktuson jelen lesznek a városi tanács tagjai.

A házasságkötés szertartása a következő lesz:

A házasulandó pár a két tanu és a násznép kíséretében megjelenik az anyakönyvvezető hivatalban, melynek ajtaja fölött a Magyar királyi anyakönyvvezető feliratu táblácska függ.

A megérkezéskor értesítik az anyakönyvvezetőt, ki erre atilában, nemzetiszínű vállszalaggal a terembe lép. Utána hozza a szolgál az anyakönyvet és az iratokat.

Az anyakönyvvezető helyet foglal asztalánál és felszólítja előbb a menyasszonyt, aztán a vőlegényt és végül a két tanut, hogy lépjenek elébe. A menyasszony és a vőlegény baljánál állanak meg, mögöttük a két tanu, körülöttük a násznép.

Ezután az anyakönyvvezető feláll és felszólítja a jelenlevőket, hogy az esketést állva hallgassák meg.

Maga az esketés így következik aztán:

Az anyakönyvvezető előbb a menyasszonyhoz, aztán a vőlegényhez intézi a kérdést: akarnak-e egymással házasságra lépni?

E kérdésre csupán egy szó válasz van:

Igen.

Mihelyt e válasz elhangzott, az anyakönyvvezető ismét leül, beírja az új házaspár neveit az anyakönyvbe, kiállítja a házassági jegyzőkönyvet és felolvassa annak, valamint az anyakönyv tartalmát.

Aztán kezébe adja a tollat, előbb a menyasszonynak, majd a vőlegénynek és végül a két tanunak, hogy írják alá neveiket.

A mint ez megtörtént, az anyakönyvvezető kiállítja a következő házassági okmányt: Tanusítvány.

N. N. (a férj neve) debreczeni lakos és N. N. (a nő neve) debreczeni lakos egymással Vecsey debreczeni anyakönyvvezető, mint polgári tisztviselő előtt a mai napon házasságot kötöttek.

E tanusítványt az új házaspár átveszi és a násznéppel együtt eltávozik.

Amen.

Az új „Debreczen.”

Oktober hó elsejétől új előfizetést nyitunk a »Debreczen« politikai napilapra.

Huszonhét év óta hirdeti a »Debreczen« a függetlenségi elveket s ettől a nemes hivatástól nem tért el soha, nem tántorította el magát soha, semminő körülmények között.

Huszonhét éven keresztül szilárd és megingathatlan volt lapunk programja, mely a régi marad ezután is s nem lesz befolyásolható hatalmi érdekektől a jövőben sem és sohasem.

Huszonhét éve küzd a »Debreczen« az igazság fegyvereivel s ezek a fegyverek számtalanszor győzedelmeskedtek és diadalmaskodtak a maradiság és sötétség szelleme fölött.

A »Debreczen« küzdeni fog az ország önállósága és függetlensége érdekében ezután is, mert szent a meggyőződésünk, hogy csak az önálló független Magyarország biztosíthat a nemzetnek jólétet és boldogságot.

A »Debreczen« ostromoz minden olyan törekvést, mely hazafiatlan s idegen szellemet iparkodik meghonosítani. Szemébe mondja az igazat a hatalomnak és bárkinek is, de sohasem bánt senkit személyes érdekből, vagy igazságtalanul.

A »Debreczen« különös súlyt fektet a városi és megyei ügyekre és ellenzéki álláspontját ezekben sem adja föl.

Örömmel üdvözlünk a hatóságok részéről minden olyan ténykedést, mely a városnak, vagy a megyének javára, üdvére szolgál, de főlemeljük tiltakozó szavunkat mindenkor, midőn a városi és megyei közigazgatás részéről hatalmi tulajdonságokat és visszaéléseket észlelünk.

Az új kiadóhivatal gondoskodott arról, hogy a »Debreczen« naponként gyors és kimerítő tudósítást nyerjen a legfrissebb országos eseményekről. A fővárosban állandó tudósítónk van, a ki expresszen és táviratilag tudatja lapunkkal a fölmerülő eseményeket.

A »Debreczen« tehát ugyszólván egy nappal megelőzi a fővárosi lapokat friss hireivel.

A »Debreczen« szerkesztősége szintén lelkesedéssel és sok buzgalommal munkálkodik az újjáalakuló lap emelése érdekében.

Előkelő író emberek számosan ígérték meg szerkesztőségünknek munkálkodásukat. És így a »Debreczen« ma már a munkatársak olyan fényes névsorával dicsekedhetik, a minővel egyetlen vidéki lap sem.

Ime itt az impozáns névsor: *Bakonyi Samu dr., Bede Jób, Benedek Árpád, Békefi Antal, Biró Irén, Endrédi Sándor, Fehér Dezső, Déri Gyula, g. Nagy Ferencz, Gáspár Imre, Gulyás István dr., Hegedűs András, Inczédi László, Kántor Imre, Krüsselly Erzsé, Kisteleki Ede, ifj. Móricz Pál Móra István, Nagy Zsigmond dr., Palágyi Lajos, Palágyi Menyhért, Sebők Zsigmond, Szabolcska Mihály, Varsányi Gyula, Vértesy Gyula, Telekes Béla, Tömörkény István, Ujlaki Antal és Zempléni Árpád.*

Ehhez a névsorhoz járul aztán a szerkesztőség: *Gallovich Jenő* (főmunkatárs), *Kathy Zsigmond* (tanügyi rovatve-

zető), *Rostkowitz Arthur* (riporter, tárczaíró), *Mile Pál* (riporter).

Politikai cikkeinket a függetlenségi párt kiváló képviselői, a szakcikkeket pedig hivatott szakemberek írják.

Ezzel a munkaerővel kezdi meg új áeráját a »Debreczen«, mely rövid idő alatt a vidék legnagyobb és legtartalmasabb napilapjává küzdötte föl magát.

Most pedig az olvasó közönséghez fordulunk, hogy vegye partfogásába és támogassa a »Debreczen«-t.

a „Debreczen“ előfizetési ára:

Egy évre 10 frt. Negyed évre 2.50
Fél évre 5 frt. Egy hóra 1 frt.

A »Debreczen« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Uj regényünk.

A *»Hervadt rózsza története«* című elbeszélés holnapi számunkban véget ér.

Szerdán érdekesítő regény közlését kezdjük meg.

A regény czime *»Éji ór«* s *Biró Irén*, a jelestollu írónő fordította németből.

Az *»Éji ór«* meséje lekötö a figyelmet s kellemes olvasmánya lesz olvasóközönségünknek.

Az *»Éji ór«* után három-négy szebbnél-szebb regény vár közlésre, melyek részint eredeti művek, részint fordítások.

Tanügy.

A debreczeni ev. ref. főgimnázium értesítője az 1894/95 iskolai évről.

Közli Dóczy Imre igazgató.

Előttünk fekszik a helybeli ev. ref. gimnázium értesítője a lefolyt tanévről. A mű közel 600 lapra terjed, diszes kiállítású és tartalomdus. E nem a lefolyt tanév értesítője, hanem hű tükré a főgimnázium szellemi életének. Ez az értesítő egy darab kulturhistoriája a debreczeni ref. egyháznak és főiskolájának.

A vaskos kötés és hangyaszorgalommal — és kiváló szakértelemmel összeállított mű XIII. szakaszra van felosztva.

Az első szakasz — mely a kollégium külső történetét vázolja 1848-as évekig, Géresi Kálmán írta.

A második szakasz — a gymnasium oktatásügy története, Sinka Sándor tollából ered.

III. Szakasz: Iskolai élet 48-as évek előtt Géresi Kálmántól.

Rézmetész diakok: Dóczy Imrétől.

IV. Sz. A kollégium tanárai 48 előtt Dr. Gulyás Istvántól.

V. Sz. A publiens praeceptorok, összeállította Sinka Sándor.

A gymnasium önképző kör történetét írta Kulcsár Endre.

A főkönyvtár történetét írta Géresi Kálmán.

Dr. Varga Balint leírja a collegium épületét. — Végre következik a lefolyt tanév statisztikai része, a tananyag, tanárkar és az elért taneredmény.

A czimlapot a Collegium szép kiállítási fényképe díszíti.

Ezenkívül mindazon nagy és nevezetes személyek, kiknek életével, működésével a collegium története össze van kapcsolva, fénynyomatu képét is hozza az értesítő ilyenek Péczely József tanár képe, továbbá: Maróthy György, Buday Ezsaiás, Sinay Miklós, Sárváry Pál, Kerekes Ferencz, Szoboszlai Pap István és végre a régi iskolai szénior diszruhájának képe.

Közli továbbá az értesítő a Collegium belsejét hű képekben, ilyen: a Collegium könyvtára, a Collegium nyilvános olvasó terme, a fizikai szertár. Hatvani István fizikus tanárral, a fizikai tanterem, állattani gyűjtemény.

A Collegium látképe 1802 előtt. A Collegium ó épülete 1766. évben. A Collegium oratóriuma és udvara.

Megtaláljuk a diszes könyvben a collegium lépcsőházának képét Petőfi szobrával, a diszüléstermet, a tornacsarnokot, a tápintézet refraktóriumát, a nagy humanista Andaházy Szilágyi Mihály képét stb.

A képek oly remek kiállításnak és oly eredetiek, hogy az ember azok láttára mintegy beleéli és beleképze magát a collegium elmúlt századainak történetébe. Szintén meg-elevenednek a képek és ott látjuk a nagy Hatvanit a tógás diákok közt a fizika termében; halljuk a tudós Budai ékes előadását és lessük Szoboszlai Pap István mézédés beszédjét.

A collegium tanárkara remek és díszretre méltó művet végezett, méltó a millenaris kiállításra a hol méltó helye is lesz az értesítőnek.

A ki Debreczen városának és a tiszántuli ref. egyháznak művelődés történetét fogja megírni, az bő anyagot fog találni a ref. gymnasium millenaris iskolai értesítőjében.

Kivánatos volna, hogy ez értesítő minél szélesebb körben terjedjen, had buzduljon rajta az ifjuság. De buzduljon rajta a más felekezet is, okulván, mennyit és mit tehet az áldozatkészség.

Az ügybuzgóság, az erős akarat, tanúságot meríthetnek belőle, miként létesültek iskolák, paloták, tanszékek filarékából, egyesek és tömegek jótékonyaságából, hány ezer meg ezer szegény tanuló merített tudományt és hazaszeretetet a collegium falai közt táplálkozván a jótékonyaság emlíen és hányan táplálkoznak meg most is?

A collegium büszke lehet, hogy ily tanárai és Mecenasai voltak és büszke lehet, hogy oly lelkes és önzetlen tanárai vannak, kik e nagy diszes de nehéz művet megírták.

Kuti Zsigmond.

Ujdonságok.

* **Kiadói szó.** Midőn e debreczeni függetlenségi és 48-as párt megítéző bizalmából a »Debreczen« kiadását a mai számmal átvesszük, olvasónkat azzal az ünnepélyes izennel köszöntjük, hogy a magyar sajtó eme tisztességben és elhűségben egyaránt kipróbált közlönyét minden tőlünk telhető áldozattal fejleszteni buzgó törekvésünk leendő, mire a t. olvasó támogatását kérve, — vagyunk hazafias tisztelettel. Debreczen 1895. október 1. Hoffmann és Tarsa.

* **Királyunk vendége.** A szász király tegnap Bécsbe érkezett, hogy mint ő felség vendége az udvari vadászaton részt vegyen. A szász királyt a pályaudvaron Ferencz József várta szász egyenruhában. Az uralkodók igen szívesen üdvözölték egymást és összeölelkeztek és csókolóztak.

Az új Debreczen. A régi, az öreg »Debreczen« ma új ruhába öltözködött. Megesinosodott, megfiatalodott s nyolcz-ezer példányban indult meg hódító körújtára. Bekopogtat minden uri háznál, bemutatja magát és bizonyára az első látogatásra nagyon sok fele megszeretik. A politikus a politikát, a városatyja a közügyet, a kereskedő a tőzsdéárjegyzéket, a fiatal mamák az érdekes válópöröket, a bakfislányok pedig a verseket és novellákat nap-nap fölhaladják a »Debreczen«-ben. Szóval érdekes, változatos és szórakoztató lapja lesz a közönségnek a »Debreczen«, melynek előfizetési ára egy évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

* **Október 6.** Ha'odikán lesz évfordulója annak, hogy az Aradon felállított bitófakkal a szabadságharcz tragédiájának legzomorubb epilógja lejátékozott. A harcmező hősei, kik egy nemzeti szent eszmének kitartó bajnokai voltak, a győztes ellen megtörő bosszúját gyakorolta. Martirokká lőnek ők s a hazafias kegyelet el nem hervadó virággal hinti be sírhantjaikat. Emléküket pedig a szentekkel testvéri sorban tiszteli. Magyarország összes templomaiban gyászravatal van e napon kiátéve a tömjénfüstől illatos boltívek alatt. S -

fájdalom az engesztelődés nyugalmaival fog kezelt, mely a legmagasztosabb erények dicsőítő sére gyújtott faklyát tartja. Áldás emlékükre.

* **Az ifjuság a polgármester jubileumán.** A kollégiumi ifjuság tegnap elhatározta, hogy Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester jubileumi ünnepelésében részt vesz. Elhatározták, hogy küldöttséget választanak, mely a főiskolai ifjuság nevében a városi közgyűlésen üdvözli a polgármestert. A küldöttség szónoka Soltesz Elemér 4. th. az irodalmi önképzőkör elnöke. A faklyásmenet rendezését is örömmel vállalták el s föl hívják az összes tanuló ifjuságot a részvételre.

* **Beér Kálmán temetése.** Vasárnap délután nagy részvét mellett temették el Beér Kálmánt. A halottas ház udvarát, nagy néptömeg foglalta el. Varosunk kitünőségei csaknem teljes számmal jelentek meg e temetésen. A gyászszertartást a dalárda halotti éneke nyitotta meg, a mely után dr. Wotafk a Nándor val. püspök-plébános beszélt a koporsót.

* **A Debreczen új nyomdatulajdonosai.** A »Debreczen« új nyomdatulajdonosainak Hoffmann és Tarsa és irodája mártól kezdve a »Debreczen« nyomdájában van.

* **Az anyakönyvvezető hivatalos órái.** A városi anyakönyvvezető hivatal ajtaja fölött kifüggesztett tábla hirdeti a hivatalos órákat. A hivatalos órák: Szerdán délelőtt 9—12 óráig. Egyéb hétköznapokon 11—12 óráig. Vasár- és ünnepnapokon 10—11 óráig. Szerdán és szombaton délután pedig 2—5 óráig.

* **A szegényház bebutorozása.** A nemrégiben leépült városi szegényház bebutorozását ma megkezdették. Berger Adolf bpesti vasgyárostól ma érkeztek meg a vasagys, melyeket még ma elhelyeznek a szegényházban. A fabutorokat Debreczenben készítették.

* **Uj kocsiállomás.** A városi tanács elhatározta, hogy a törvényszéki palota előtt kocsiállomást létesít. A mérnöki hivatal ma délelőtt kapta az utasítást, hogy a fenti határozatot vegrehajtsa.

* **Kanyarójárvány a külterületen.** Csak pár nap előtt terjesztette be a városi t. főorvos jelenlését, melyben hatvan-utczai iskolának bezárását javasolja s most arról értesítünk, hogy a kanyarójárvány a külterületen is nagy mérveket ölt. Legszomorubb híreket a Pallagról veszünk, hol dr. Pallay Miklós orvos jelentése szerint pár nap alatt 37-en estek kanyaróba.

* **A szegény ház gondnoka.** A Debreczenben most létesített szegényház gondnoki állására a városi tanács már rég-bben kiírta a pályázatot. Mint értesülünk, a gondnoki állásnak elnyeréséért már eddig is számosan pályamódtak.

* **Tőzsdéárjegyzések a Debreczenben.** A »Debreczen« mártól kezdve közli a budapesti és bécsi délelőtti tőzsdéárjegyzéseket táviratilag tudatják velünk a déli órákban. A kereskedővilág bizonyára szívesen veszi ezt a czélszerű újításunkat.

* **Az iparügyosztály vezetője dr. Boldisár Kálmán** tb. rendőrkapitány hét hónapi hosszas betegségből felgyógyulván, hivatalát elfoglalta.

* **A pásztorlevél kihirdetése.** Az ország katolikus templomaiban vasárnap hirdettek ki a főpapi közös pásztorlevelet. Ez a kihirdetés természetesen sok helyütt nem esett meg a nélkül, hogy egy-egy plébános még egyszer fel ne emelje tiltakozó szavát a polgári házasság ellen.

* **Pasteur halála.** Pasteur, a híres orvos, szombaton meghalt. A veszettség ellen ő találta föl a gyógyszer, mely sok embert megmentett már az életnek. A krízis aggasztó állapotában nyolcz nappal ezelőtt állott be. A beteg szombaton már egész nap nem volt eszméleténél, folytonosan aludt. — Holttestét tegnap bebalzsamozták s ma Párisba szállítják, a hol a híres Pasteur-intézet nagy könyvtártermében teszik rsvatalra. A kormány elhatározta, hogy az ország nagy halottját szerdán vagy csütörtökön államköltségen temeti el.

* **A törvényszék kérelme.** A törvényszék kérelmet intézett a városi tanácshoz,

hogy a tvszéki palota elé lámpákat állíttasson. A városi tanács két tömör vasból készült kandelábert állíttat fel a tvszéki palota előtt.

* **Az új tűzoltó laktanya.** A tűzoltók laktanyája már készen van. Felépült az udvarán a gyakorlatokra szolgáló új bódé. Furtak új kutat, mely bő és iható vizet szolgáltat. A termék és a legénység szobái pedig igen kényelmesek és czélszerűen vannak berendezve. Ezután a h. főparancsnok a tűzjelzés után lóháton lovagol ki a vesz színhelyére és míg a tűzoltók megérkeznek, megteszi a szükséges intézkedéseket. A polgármester e hét végén meglátogatja az új helyiséget és átveszi a város tulajdonába.

* **A békési népszendülés.** Békésen valóságos parasztlázadás ütött ki, melynek halottjai és sebesültejei is vannak. Az országos vásár kedvező idő mellett csendben folyt egészen délutáni négy óra utánig, akkor a városi kocsmákban nagy tömegekben mulató nép közt egy Onodi nevű duhaj parasztlégény, a ki ugyancsak verekedésért most szabadult ki 6 hónapos börtönbüntetéséből, verekedést csinált. A kéznél levő rendőrség azonnal vásra verte a legényt, de ennek társai, védelmére keltek s a rendőröket ütlegelni kezdték, társukat kiszabadították s végre is a csendőrségnek kellett közbelépni s megkísérteni a rend helyreállítását. Ez azonban nem ment olyan könnyen. A dulakodásra mindig több legény gyűlt, a tömeg kövekkel ostromolta és botokkal támadt a csendőrökre.

— Verjétek agyon a csendőröket!

Még több izben felszóllottak a szembe rohanó tömeget s mikor erre ismét közaport kaptak, több izben a tömeg közé lőttek. A sebesültek közül eddiglé Szekerczés nevű halt meg, de három életveszélyesen sebesült, ezenkívül tizenhat többé-kevésbbe súlyos, közte gyermekek is.

* **Az első nap szülőttel.** Ma nyílt csak meg az anyakönyvvezetői hivatal, s már is akadt öt bekönyvelni való gyerek. Érdekes, hogy az első kettő iker. Juhász István és felesége Váradi Etelka a boldog szülők. A két iker leánygyermeket vezették be az állami anyakönyvbe legelőször. Mind a kettő ev. református vallású s a keresztiséget is felvették a bejelentés után. Emma és Ersebet nevet nyertek a keresztelésben. Meg három születést jelentettek be az anyakönyvvezetőnél. Jól indul!

* **Holttest a harangkötelen.** Isztobne község lakosait nagy izgalomban tartja, hogy a falu tornyában tegnapelőtt a falu legreszegesebb embere öngyilkos lett. Paska János odaváló lakos elitta összes vagyonkiját. A tékozló, korhely ember sorsa senkiben sem kellett szánalmat. Felesége és három gyermeke elkülvitve a legnagyobb nyomorban sanyalódik. Paska látván tönkrehajtását, teg. apelőtt részegen belopódzott a falu tornyába s a harangkötélre felakasztotta magát. Manap reggel akadtak rá.

* **Egy híres bucsujáróhejly ünnepe.** Radna a hazánkknak egyik leghíresebb bucsujáróhelye nagy ünnepre, fennállásának 200 éves jubileumára készül, mely október hó 6-ikán és 7-ikén fog végbemenni. Ez alkalommal Radna temploma új főoltárt kap, melyre Desseffy Sándor csanádi püspök helyezi el a híres Mária képet, Radna fővonzóerejét. A bér-málást is ez alkalommal végzi Desseffy püspök. Október 6-ikán a fiukat, hetedikén a leányokat bérálja a lippai katolikus templomban. Radna jubileumán jelen lesz Nagyvárad biboros érseke, Schauch Lőrincz is.

* **Köszönetnyilvánítás.** Mindazon rokonaink, jó barátaink, tisztársak és ismerőseink, kik felejtethetlen kedves kis leányunknak Erzsikének temetésén megjelentek s résztvétel által szívünk fájdalmát enyhíteni igyekeztek, fogadják hálás köszönetünk nyilvánítását. Dávid Sándor és családja.

* **Lapunk mai számának hirdetői** rovatában foglalt Weisz Zsigmond-csőd hirdetésére e helyen is felhívjuk olvasóink figyelmét, hol most már leszállított árak mellett lehet bevá. arolni jobbnál-jobb italokat.

Én Napoleon vagyok.

— Örült az utcán. —

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, okt. 1.

Egy örült ember csinált nagyobb ribilliót ma az utcákon és az üzlethelyiségekben. Megvetette a lábait s mellét verve kiáltott.

— Én Napoleon vagyok!

Mikor a nép köréje csoportosodott, rájuk kiáltott.

— Mehet, jobbra át, indulj! . . .

Ő csakugyan megindult s magasra emelte a botját a levegőben.

Mikor visszafordult s látta, hogy nem követik, hát sirni kezdett.

A csoportosulásra egy rendőr is odavetődött, az csitítani kezdte az örültet.

Az a füléhez hajolt a rendőrnek s tele torokkal kiáltotta bele.

— Én Napoleon vagyok!

— Nem banom én, ha Napoleon, jöjjön velem a városházára!

Mihászna András befelé kezdte lökdödni a szerencsétlen örültet, a ki a rendőrt utközből pofon ütötte és gyors lábbal eliramodott.

Lóháton sem bírtak volna a nyomába jutni.

A késő délutáni órákban a külvárosrészekből szállították a rendőrségre, honnan a kórházba vitték.

Most gondos ápolásban részesül.

Elsején.

— Genrekép —

Féltizenkettő volt.

Az irnok leletta a pennát és fület. Várta a jelt.

Néhány pillanat múlva köhögés hallatszott át a másik szobából.

Az irnok ránczos arca kiderült.

— Amice! jöjjön csak be — kiáltotta át a princípális.

A vézna irnok olyan fűrgén ugrott fel, mint egy gummilabda! Végig nézett magán, megigazította nyakkendőjét s benyitott az ügyvéd ur szobájába.

— Parancsol doktor ur?

— Ma elseje van, a fizetés napja.

— A fizetés napja — dadogta az irnok az ügyvéd után.

— Tizenöt éve éppen, hogy irodámban van alkalmazva.

— Tizenöt éve.

— Itt van negyvenöt forint. Ennyi lesz ezentul a fizetése.

— Negyvenöt forint. Köszönöm.

— No most igyunk egy kis cognacot.

— Erős lesz az nekem, doktor ur — szerénykedett az irnok, míg a princípális teli töltötte az asztalra kikészített két pálinkás poharat.

— Isten tartsa meg a doktor urat az emberi kor — — —

— Igjunk.

Kocizottak és ittak.

A princípális újra töltött és üléssel kínálta meg irnokát.

Beszélgelni kezdtek, mi közben egyre ittak.

Mire megszólalt a déli harangszó, üres lett a cognacos palaczk.

— Délután bezárjuk az irodát a mai nap emlékére.

— A mai nap emlékére — dadogta az irnok s felállt a székről.

A doktor kezét nyujtott.

— De doktor ur?

— Csak ne szerénykedjék! Kezét fogták.

*

Mikor az ügyvéd ur eltávozott, az irnok megállt a szoba közepén.

— Áldott, jó ember motyogta félhangon s megkotyogtatta az üres palaczkot.

Egy vékonyka korty kínálkozott még a fenekéről. Ezt még kihajította.

Olyan meglegedettség ömlött el arcán,

mint ha feltalálta volna a kormányozható lég-hajót.

Az aranyos napsugár behizelegte magát az ablakon, s az irnok egy széket húzott az ablak elé, s leült. Behunyta szemét, s élvezte a kéjes meleget egy darabig, majd elindult.

Tántorgva, bandakolt végig az utcán, s azután befordult egy a közeli kávéháza.

Pezsgőt rendelt. A negyvenöt forint szúrta bizonyosan az oldalát.

Sohase volt ennyire boldog. Negyvenöt forint.

Elgondolni is sok.

A kávéházban zene szól, kifestett arcu kasszir leány mosolygott az irnok urra.

Egy üveg sörön kezdte, majd bort rendelt, mikor aztán szóbaereszkedett a kasszir-leánnyal, tíz pengőt dobott a cigánynak.

Azután rendelt, rendelt s a zár óra előtt fizetni akart.

A pénze nem futotta ki a kontót.

Kidobták.

Cs. B. ur miá s o d i k á n reggel elöleget kért.

Elzavarták a hivatalból.

R.

Országgyűlés.

Az egyházi házasságok utolsó napján, vette a képviselőház tárgyalás alá az utolsó két egyházpoltikai javaslatot talán utoljára.

Nagy számban vonultak fel a pártok: ellenzék és jobboldal egyaránt tömött sorokban jelentek meg — ezeket is inkább érdekelte a pénzügyminiszter bizonytalan tartalmu expozéja, mint a vallásszabadság és recepczió bizonyos sorsa.

Az elnöki előterjesztések után a miniszter elnök terjesztette be az 1894. évi zárszámadásokat.

Majd Lukács László pénzügyminiszter belefogott expozéjának elmondásába.

A kormánypárton meglátszott, hogy iparkodik hangulatot teremteni az expozé mellett s ez sikerült is valamiképp addig, amíg a pénzügyminiszter a bankszabadság és a kiegyezés megújításáról nem kezdett beszélni. Lukács László e téren annyira a merev konzervativizmus hívének vallotta magát s a jövő teendőinek oly határozottan gútszerűt színezetet adott, hogy szinte természetes volt, a mikor nemcsak a függetlenségi és 48-as párt, hanem az egész ellenzék zajos tiltakozásban nyilvánított véleményét a pénzügyminiszter által hangoztatott eszmék felett.

Másfél órai beszéd után fáradtan ült vissza helyére Lukács László; az elnök az ülést öt perczre fölfüggesztette.

Szünet után a két egyházpoltikai javaslatra került a sor, melyeket Besenyei Ferenc és Veszter Imre, illetve Papp Géza vezettek be az előadói székről.

Wlassics Gyula vallás- és közoktatási miniszter pár szóval motiválta a két törvényjavaslat berendezésében eszközölt változásokat és azokat a bizottság szövegezésében leendő elfogadásra ajánlva, általadta a szót Szapáry Gyula grófnak, a ki kitérve aprilisi nagy beszédére, a felekezet nélküliség kivételével a javaslatok többi részeit pártja nevében is megszavazni ígerte. A pártokivüliek vezéréhez odacsatlakozott Kovács Albert is a nemzeti párttól, míg Vajay István hosszabb beszédében indokolta meg az ő sajátos álláspontját, miközben kitért a közelmúlt politikai eseményére is. Beszéde végén zajos derűtlenség keletkezett Szilágyi Dezső egy félreértése következtében, mely azonban az elnök és Vajay között lefolyt kissé brenndü beszéd- és értelemgyakorlat után egyszerű bocsánatkéréssel véget ért.

Heffy Ignác szólott még röviden, mire a tjavaslatot elfogadták.

A recepczióhoz az előadón kívül Mezey Mór szólott hozzá, mire ezt a javaslatot is elintézték a bizottság megállapodása értelmében, a főrendiház most már csak a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény elintézetlen paragrafusai kerülnek vissza.

Táviratok.

Országgyűlés.

Budapest, okt. 1. (Eredeti táviratunk) A mai országgyűlésre be volt jelentve Endrey Gyula interpellációja Perczel Dezső belügyminiszterhez. — A h. m.-vásárhelyiek ugyanis a belügyminiszter engedélye nélkül rendkívüli közgyűlést tartottak s azon ünnepelték Kossuth Ferencet. A belügyminiszter a rendkívüli közgyűlés egybehívása fölött roszalását fejezte ki s a gyűlés megsemmisítéséről jegyzőkönyvi kivonatot kért föl.

Ez ügyben akart interpellálni Endrey Gyula H.-M.-Vásárhely képviselője a mai ülésen, de mivel nem volt jelen, hát az interpelláció is elmaradt.

Szalay Imre az olasz bor behozatala ellen interpellálta a kormányt.

Bernáth Béla a szőlőtelepek regenerálása ügyében interpellálta a földmívelésügyi minisztert. Mikor nyújtja be már a javaslatot, melyet folytosan ígérget.

A legközelebbi ülést szombaton tartja a Ház.

Az első polgári házasság Budapesten.

Budapest, okt. 1. (Eredeti táviratunk.) Ma volt az első polgári házasság a fővárosban. Krisszaber Károly lépett házasságra Mezey Mór képviselő leányával Mezey Amálival. Mátray anyakönyvvezető attilaba öltözött. A gyár-utcazi anyakönyvi hivatal előtt óriási népsokaság verődött össze.

Miután Mátray anyakönyvvezető a magyar állam törvényei szerint a házasságot összeadta, figyelmeztette őket, hogy az egyház iránti kötelességüknek még nem tettek eleget. Innen egyenesen a zsidó templomba mentek, hol az egyházi formáknak is eleget tettek.

A bajor katonai költségvetés.

Budapest, okt. 1. (A „Debreczen“ eredeti távirata.) A katonai költségvetés ötödfél millióval kevesebb, mint az elmúlt évben. Ezt valóságos unikiumnak mondják.

Sándor király Belgrádban.

Budapest, okt. 1. (A „Debreczen“ saját, tud. távirata.) Sándor szerb király ma Belgrádba érkezett, hol a miniszterium. tagjai, a város előljárói, s a katonai notabilitások nagy ovációban részesítették. Utja az indóházról kezdve a Konakig valóságos diadalmenét volt.

Örmények a Szultán ellen.

Budapest, október 1. (A „Debreczen“ eredeti távirata.) Konstantinápolyból távirják, hogy az örmények között nagy az elégedetlenség a szultán ellen. Ma reggel a szultán ellen tüntetést rendeztek. Számos elfogatás történt.

Tájékoztató.

Szerkesztőségünk hivatalos órák: d. e. 8—12-ig, d. u. 2—5-ig.

Kéziratok visszaküldésére a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük t. munkatársainkat és mindazokat, akik bármilyen iratot küldenek be hozzánk, hogy a papírnak csak az egyik oldalára írjanak.

Museum, a kollegiumban, a nyári szünidő alatt zárva.

A kir. törvényszéknél jegyzőiroda nyitva hétköznapokon d. u. 3—5 óra közt, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A debreczeni kir. járásbírószághoz szóbeli kereseteket, kérelmeket és nyilatkozatokat fölvesz kedden és pénteken d. u. 3-tól 5-ig, a felek megjelenhetnek minden szerdán.

A Gönczy-egyesület „Otthon“-a kereskedelmi akadémia palotájában.

Megye és város.

Rendkívüli közgyűlés. Folyó hó 16-án a városháza nagytanácstermében rendkívüli közgyűlést tart a törvényhatóság. E rendkívüli közgyűlésen Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester elnököl. A közgyűlés tárgyát a szováti vízes földek eladásának kérdése képezi.

Gyámpénztári vizsgálat. Hankel Lajos gyámpénztárnok tegnap szabadságából visszatért és átvette ismét a gyámpénztár kezelését. Az átadás előtt pénztárvizsgálat volt. A vizsgálatot Vértessy István főjegyző, dr. Magost. ügyész, Steinfeld Antal közig. bizottsági tag és Szentpétery Ferencz t. jegyző végezték. A gyámpénztárt teljesen rendben találták.

A központi választmány ülése. A városi központi választmány Simonffy Imre kir. tan. polgármester elnöke alatt ülést tartott a városháza nagytanácstermében. Az ülés tárgyát a virilisek névjegyzéke ellen reklamációk elbírálása képezte.

Közig. bizottsági ülés. F. hó 5-én d. e. a városháza nagytanácstermében a közig. bizottság ülést tart. Az ülésen gr. Dégenfeld főispán elnököl.

Beér Kálmán utódja. Mint hírlk, a főispán Beér Kálmán halálával megüresedett III-ik kerületi kapitányi állást legközelebb betölti. Az állásra Erdélyi István II-ik ker. és Margitta y Sándor r. fogalmazó neveit emlegetik.

Könyv hitelesítés. Ma délelőtt tíz órakor gróf Dégenfeld József főispán elnöke alatt hitelesítették a tegnapi megyei közgyűlés jegyzőkönyvét.

Kész az aszfalt. Az új törvényszéki palota előtt megkezdett aszfalt burkolás ma teljesen befejezést nyert. A Kossuth-utcai kocsialomás burkolása folyik még, de a napokban azt is befejezik.

Az életben lét igazolása. A nyugdíjat és kegydíjat élvezők a legújabb rendelet értelmében nyugtájukat a polgármester által láttamoztatják. Ma — kora reggeltől késő estig zsufolva volt a polgármesteri titkári iroda, azokkal az emberekkel, a kik életben létüket kívánták igazolni.

Színház.

A két Champignol.

Élvezetes, mulatságos este volt a tegnapi. A két Champignol című francia bohózat került színre pompás előadásban.

A két Champignol a népszínház kasszadarabja s tegnap volt Debreczenben a bemutatója.

Nagyon jól elmulattunk a két Champignol kaczagató históriáján, Nyilassy örmesteren és Chamel ur katonáskodásán. (Krémer) Szathmáry és — Tapolezai champignoljai kitűnő alakítások voltak s sok mulatságos perczet nyújtottak a közönségnek.

Az előadás sikeréhez hozzájárultak a szereplők kivétel nélkül valamennyien. Rászolgáltak a dícéretre derekasan.

Irodalom és művészet.

A »Vasárnapi Ujság« szeptember 29-iki száma 28 képpel jelent meg, — melyek nagyrészt a most lefolyt hadgyakorlatokra vonatkoznak, közöttük több legújabb fényképfelvételek a kolozsvári és bánffy-hunyadi ünnepies jelenetekről, továbbá Zentáról és Kis-Czellről. E számban van továbbá: Költemény Móra Istvántól. — »Az országos erdészeti egyesület közgyűlése. Arató Gyulától. (Képekkel: Báró Bánffy Dezső fogadtatása Besztercebányán. Besztercebánya és főtere.) — »Utazás a föld közepéig. — »A világleggyorsabb vasúti utazása. — »Joinville herczeg emlékirataiból. (A herczeg rajzaival.) — »Nyelveket értő nők. — »Báthori Erzsébet. (Cók Istvánnak a Múcsarnokban most kiállított új festményének másolatával.) — A »Regénytár«-ban a

»Gácsy Jakab« című eredeti regény folytatása Dörre Tivadar és Tury Gyula rajzaival, s a »Pusztaság« című kaukázusi orosz regény első kötetének, sok képpel. Irodalom és művészet, Közintézetek és egyletek, Sakkjáték, Képtalány, stb. rendes heti rovatok egészítik ki a lap tartalmát. — A »Vasárnapi Ujság« előfizetési ára negyedévre 2 forint, a »Politikai Ujdonságok«-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem u. 4 sz.) Ugyanitt megrendelhető a »Képes Néplap«, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, felévre csak 1 frt 20 kr.

Közgazdasági Napló. Tegnap jelent meg az új közgazdasági ujságnak, a Brum Sándor szerkesztésében kiadott Közgazdasági Naplónak, első száma. Megfelel annak a nagy várakozásnak, amelylyel a magyar gazdasági körök eleje néztek. Elejétől végig érdekes.

Törvényszék.

Kegyelem Klebelsberg grófnak

Klebelsberg Zdenko gróf, ki tudvalevőleg egy ujság czikk miatt fél évi fogházra volt ítélve, súlyos szembajban szenved. Erre való tekintettel nővére Zichy Josefina grófnő kegyelmi kérvényt nyújtott be a budapesti kir. ügyészhez, kérve fivére büntetésének hátralevő részének elengedését. A kérvényt ma terjesztették fel az igazságügyminiszterhez.

Érdekes válpör.

— A »Debreczen« tudósítójától. —

Debreczen, okt. 1.

Szenzációs válpörörről beszél a fáma a legsötétebb Hatvan-utczában.

Egy ur asszonyka összekülönbözött a férjével s már össze is pakolt, hogy a reggeli vonattal megy haza a — m a m á h o z.

Ugyancsak tegnap a debreczeni törvényszékhez benyújtották a válpör iránti kérelmet, mely engesztelhetlen gyűlöletet említt a válaszában.

Az úgy nagyon el van mérgesedve s még az asszonyka legjobb barátói sem biznak a dolgok jobbra fordulásában.

Ugy történt az eset, hogy a fiatal asszonyka tegnap délután eltűnt hazulról. A férj mikor hazatért a kavéházból, nem találta sehol.

Pokoli gyanuk lepték meg s összeszaladta a rokonokat, ösmerősöket, a cukrázdaikat, de az asszonyra nem tudott ráakadni.

Kimerült s lihegve ugrott föl a nagyerdőbe haladó kisvasútra. Mire visszajön, addig az asszony is majd csak előkerül.

Lehorgaszott fővel indult meg az erdő útjain.

Előtte száraz faleveleket söpört a szél. Pista urat meglepte a borongós hangulat s nagyon elkéseredett sorsa állapotján.

Hirtelen azonban ösmerős női kaczagás ütötte meg a fülét.

— Nini a Pista!

Pista ur fölétekintett s megállott beane a vérkeringés.

A felesége volt.

Ez azonban magában véve nem volna annyira meglepő dolog, de a Muczus karján ott csoszogott egy kövéres bácsi is, a ki nagyon bizalmasan czimpaszkodott — Muczus karjaiba.

Pista ur fölsziszent. A szeme vérbehomályosult. A varjuk ijedve röppentek föl a fakról, mert azt hitték, hogy itt mindjárt vér folyik.

Muczus odaszaladt Pista ur elé, karon ragadta s bemutatta a kövér bácsinak.

— Itt van a nagybácsi!

— Ez meg az én kis aranyos uracskám! S ezzel megsimogatta a Pista urnak az arcját.

Pista ur hebegett s vérszomjasan nézett a nagybácsi szeme közé.

Muczus fölsimerte a férj indulatát s ki-magyarázni igyekezett magát.

— A nagybácsi a délutáni vonattal jött meg. Nem voltál otthon, hát kijöttünk a nagyerdőre.

Pista ur aztán úgy tett, mintha belenyugodott volna a dolgok sorjába.

De mikor este a nagybácsi elutazott, hát kinos jelenetek fejlődtek ki a hatvan-utczai csöndes fezekben.

— De Pista!

— Hallgas, h'szegő?

— A nagybácsi volt!

— Hazudsz!

— Esküszöm!

Erre aztán Pista ur megszorította a Muczus karját, hogy azon kék foltok keletkeztek.

Muczus összehalkolt és megy haza a m a m á h o z. A debreczeni törvényszékhez egyik ügyvédi rokona ma adta be a válpört.

A buba a bálban.

— Egy mai lány. —

Akkora csak, mint egy borzos fejű kirakat-baba, nem Edison-gép van benne elrejtve, amivel csacsog, csicsereg, sir, sikoltozik, ahogy kedve kerekedik s a szerint, a milyen édes, vagy keserű az ozsonna-kávé, hanem egy zseniálisabb föttaláló mester szerkesztette meg a csodálatos baba fenyves tehetségének gépezetét: az a derék, fogatlan vén bonne, a kinek becsületes neve — Élet.

Tipeg-topog kicsi angol sarku cipellőiben, melyen apró fekete, s-lyem csokrocscska van, meghal mindent, megfigyél mindent fényes, pajkos szemekkel; besurran a gyerekszobából a szalonba, a hol véletlenül egy bácsi csokolózik egy nével, ezt egyszer s mindenkorra megjegyzi magának s tapasztalat gyűjtés végett ezentúl ha szerét teheti, mindig ott bujkál a nagyok társaságában.

Különösen szeret résztvenni a nénik ozsonnáiban, a mama térdeinek támaszkodva, vagy ha kiküldik, visszabujni észrevétlenül valamelyik magaskaru szék mögé, ahonét mindent lehet látni és hallani, a mit az a fogatlan vén bonne, az Élet csinál és beszél.

Egyelőre egy kukkot se ért belőle, csodálatosképen mégis jobban megtanulja, mint a földrajzot, amiből már régen elfelejtette azt is, mi Bajorország fővárosa, de azt, amit az ozsonnákon hallott, kivülről tudja mindig... Hja, amire egyszer az a vén fogatlan bonne megtanítja a mai kis lányt, azt ítéletnapig se felejtí az el s ilyenféleképen nyilatkozik meg.

A kedves baba jól felelt az iskolában tegnap, okosan felelt, hazaszaladt, ledobta a könyveket, megozsonázott hamar, aztán odament a mamához, körülölte a lábait, egy nagyot sóhajtván és olyan komoly arczocskát vágott, mint a ki az élet egy forduló küszöbére ért.

— Mama!?

— Ne rimánkodj rajtam... Mi kell már megint — ráta le a mama magáról.

De ez nem ment olyan könnyen. A buba szemei villogtak, mert elől kapaszkodott rá a mama karcsu derekára és fölétekintett rá egy másik nagyot sóhajtván.

— Mama!?

— Na?

A fogatlan vén bonne, akitől a kis baba annyi mindenfélét tanult, látatlanul megnyomta a gépezete gombját kedves borzos tanítványa kicsi fején és az pityeregve megszólalt:

— Szeretnék férjhez menni.

A mamát állítólag egy cseppet sem lepte meg az ő édes kisasszonykájának ezen forró óhaja, lekuporodott hozzá s azt mondta neki:

— Jól van, kis leányom, én beleegyezem, csak szerezz magadnak egy jó r a v a l ó v ő l e g é n y t . . .

A kis baba a legszebb reményekkel megy a g y m n a s i s t a - b á l b a .

Bácsi.

REGÉNY.

A hervadt rózsza története.

Irtá: Horváth (Horovitz) Lípót. 4.

(Folytatás.)

Az a percz; — ki írja azt le?

Egyszer van olyan egy életben, mikor az első »igen« szót halljuk attól, kinek egé z életünket, lelkünket, jelemt, multat, jövőt, ráadá-

sul az egész világot teszszük szívesen lábaihoz csak azért, mert ez mind semmi ahhoz az egy etlen »igen« szóhoz képest.

Szegény Lajos sohasem volt olyan boldog, olyan kimondhatatlan boldog . . .

De ez volt aztán utolsó boldog perce is

Másnap a fiatal barátja jött hozzá.

— Édes Lajos bácsi (ő mindenkinek Lajos bácsija volt), öntől függ most engem boldog emberré tenni egész életemre. Irma szeret, én is szeretem őt. De tudja . . . az öreg . . . nincs állomásom. X . . . ben szolgabírói állomás van üresedésben, tegnap mondta az alispán. A főispán jó barátja, tudom, hogy még több: lekötöztetnie. Menjen be a székvárosba, tegyen meg értem a mit lehet!

Lajos e szavakra elsápadt, elszédült kissé, meg is fogta a szék karját; mondta: szédülései vannak mostanában; . . . de csakhamar kezet adott a fiatal embernek, hisz oly becsületes, jó fiu volt.

— Meglesz öcsém. Ha ettől függ boldogságod, boldog léssz, itt a kezem rá.

Egy hét múlva hét érdekes ujdonságot hozott a »Hidvég«.

Az első: »Az x-i járás szolgabírói állásra J. Gyula ur, városunk jeles képzettségű, társas körökben előnyösen ismert fiatal hivatalnok van kandidálva. Megválasztása bizonyos.«

A másik pedig: »Hymenhir. J. Gyula ur, az x-i járás kandidált szolgabírája és a bájés szellemdus N. Irma kisasszony jegyesek.«

Hanem szegény Lajos meghütötte magát abban az utban. A székvárosba menve, bár a fák lombjai rég sárgák voltak, hulladoztak s csak csalóka volt az enyhe szellő, mely le se tépte, csak ringatta őket, mégis oly meleg volt a napsugár, hogy nem látta el magát melegebb ruhával.

Visszajövet metsző, hideg őszi szél érte az uton, mely leseperte egyetlen lehelével mind a megmaradt sárga leveleket a fákra. . . aztán utközben eltört a kocsi kereke, le kellett a sarba szállani vékony cipővel . . . szóval erős tüdőhurutot kapott.

Még ott volt a piczike lakodalmán. Ő mondta az első tósztot a fiatal párra, a miért a piczikétől egy szép puszit kapott, mert hisz ő segítette Gyulát a hivatalba: a nélkül pedig a mama oda nem adta volna őt Gyulának.

De aztán mindig rosszabbul lett.

Mikorra a falevelek ismét megsárgultak, hát eltemették szegény Lajos barátunkat.

Mikor már nagyon rosszul volt, kért mondjam meg neki ösztön, mert ő nem gyerekek, nem fél a haláltól, hány napja van még s én azt mondtam neki: tán egy . . . akkor elővett vánkosa alól egy száraz rózsát, elmondta annak rövid történetét s így végezte:

— Majd ha kiviztek, édes barátom, add vissza ezt a rózsát; nem volt enyém, jól tudom. Mondd néki, bocsásson meg, hogy eddig megtartottam, most már visszaadom, adja oda annak, akinek szánya volt.

Este még azt mondta, hogy holnap már vihetem, aztán kezet adott (szoritani már nem tudta).

— No hát szervusz pajtás! — szolt már nagyon halkán.

Egy fél óra múlva meghalt.

A piczike pedig, mikor ott megállt egymaga a sir felett, melybe őt tették — ismét visszaadta Lajosnak a hervadt rózsát

. . . Ez az egész . . .

Ez a hervadt rózsza igazi története.

(Vége.)

Tőzsde.

A »Debreczen« eredeti távirati tudósítása.

Budapesti gabonátőzsde.

— Érk. d. e. 11 órakor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.30.
Tavaszi buza márcz.—apr.-re	6.81—6.83.
Őszi rozs	5.68—5.70.
Tavaszi rozs	6.07—6.09.
Őszi zab	5.60.
Tavaszi zab	5.85—5.88.
Új tengeri május—jun.-ra	4.43—4.44.

Bécsi gabonátőzsde.

— Érkezett d. e. 12 órakor. —

Őszi buza szept.—okt.-re	6.68—
Tavaszi » márcz.—apr.-re	7.16—7.17

Őszi rozs	6.18—
Tavaszi rozs	6.50—6.51
Őszi zab	6.—
Tavaszi zab	6.25—6.27
Tengeri máj-jul.-ra	4.80—4.81

Értéktőzsdei hetiszemle.

Budapest, 1895. szeptember 30.

Lustig Miksa budapesti bankcég heti jelentése a »Debreczen« számára

A budapesti tőzsde még mindig a kamatláb felemelésének hatása alatt áll és nagyrészt ennek nyomása alatt nem fejlődhetik ki az üzlet nagyobb terjedelemben.

Az osztrák államvasut államostításának elhalasztását s mindmennyi csekélyebb jelentőségű momentumokat most a tőzsde sokkal pesszimistikusabban ítéli meg mint máskor ugylátszik azért, mert mindenki túljózan akar lenni, az árakat általában magasaknak tartják s az előforduló csekélyebb emelkedéseket mindjárt elfojtják.

Ha a legtöbb intézet által kimutatott félévi mérleg nem volna oly határozottan kedvező, bizony más tendencia és sokkalta alacsonyabb árfolyamok volnának az egész vonalon.

Tény az, hogy közel 2 éve ha mozgalom volt úgy felfelé indult minden s a többé kevésbé előfordult stagnációtól eltekintve valódi baissé már rég nem volt. A minthogy pedig minden akciót reakció követ, nagy emelkedésnek nagy visszaesés és viszont a természetesen — és a tőzsdén — egészséges következménye.

Tekintetbe jön még a nagyspekulánsok időszerű maguktartása, illetve kombinációi és operációi, a melyek majdnem a legnagyobb befolyással vannak a tőzsdei helyzet alakulására. Ezeknek ellentállani pedig nincsen senkinek módjában és leginkább hiányzik erre a bátorság.

Szóval összefoglalva mindent, nincsen meg az igazi animó, nincs impulzus és a tőzsdén most jóformán csak vegetálnak. Hogy az ilyen körülmények között üzlet nem fejlődik ki és nem is fejlődhetik, annál mi sem érthetőbb. Minthogy pedig a nyári szünet után az egész ősszel is téllenségben muljon el nap nap után, várható, hogy előbb-utóbb a közel jövőben nagyobb fordulat fog bekövetkezni.

Mindenesetre tanácsos a kellő óvatosságot és elővigyázatot szem előtt tartani és nyugodtan bevarni a dolgok fejleményét.

Az e heti forgalom részleteibe ezuttal nem bocsátkozom, mivel a tárgy teljeseen ki van merítve.

Az árfolyamok a következő variációt mutatják:

	Szept 30.
Magyar arany-járadék	121.75
» koronajáradék	99.45
» hitelbank részvények	488.—
jelzálog részvény	292.—
» leszámitoló-részvények	311.50
Városi villamos vasut-részvények	336.—
Rimamurányi részvények	288.75
Osztrák hitel-részvény	404.—
Osztrák államvasut-részvény	394.—
Déli vasut-részvények	112.25

Közgazdaság.

A gépgyár felépül. A kereskedelmiügyi magy. kir. miniszter értesítette a városi tanácsot, hogy a pénzügyminiszter a debreczeni dohánnyágyar melletti térséget a létesítendő gépgyár részére díjtalanul átengedte. Ezek után semmi sem állutjában annak, hogy Debreczenben a gépgyárat fölépítsék.

*** Új részvénytársaság Debreczenben.** Eletevaló vállalkozás iránt indult mozgalom városunkban. Részvénytársaság van

ugyanis alakulóban, mely Szabó Kálmán gyógyszerész tulajdonát lévő és személyes vezetésével működő virágzó szikvizgyárat szándékozik átvenni és tovább fejlesztve fenntartani. Az alapítók Budapest, Szeged, Arad és néhány más város példáját követik, midőn egy meglévő és renomir szikvizgyárat szereznek meg oly czéltől hogy egyfelől saját szükségleteiket folytonosan egyenlő, hullémszának alá nem vetett áron szerezhessék be, más felől a nagy közönség részére pontos jómíndőségű áru kiszolgálása által folyton tisztességes hasznot biztosítsanak a részvényeseknek. A vállalat első sorban szikvizet elarusító kereskedők és a vendéglősök köréből toborza részvényeseit, de számít a nagyközönségre is, mely befektetett tőkét biztosan kamatoztathatja, egy ilyen részvénytársaság papírjainak forgalmi értéke a fővárosban, a hol pedig még nagyobb a konkurencia, mint vidéken, fél év múlva a névértéken feül 50%-al emelkedett. Hogy mindenki előtt hozzáférhetővé legyen az új részvénytársaság részvényei, azok 80 korona áron bocsátatnak ki s ezen összeg teljes befizetésére 10 hónapot engednek. Az új vállalat pénzügyeit a csapó utcza bank finanszírozza.

A Szerkesztő postája.

N. L. A. »Debreczen« mai száma nyolcz ezer példányban jelent meg. Mutatvány számot ön is kap a kiadóhivatal részéről.

H. M. Szeged. A versekre legközelebb sor kerül.

H. L. A. felhívásunkban fölsorolt írók rendes munkatársai a »Debreczen«-nek. Mai számunkban is többnek dolgozatával találkozhatik.

Pártonkivül. Az a vizsálykodás a választás után történt. Ne bolygassuk ezt a kérdést.

Margit. Hangulatos szép vers. Köszönjük.

Eltávozom. Mi nem tartóztatjuk.

Dióvers. Sikerült kis kép. Ha sorát ejthetjük, hát közre adjuk.

R. M. Nincs benne gondolat. Nem közölhető.

Z. N. Ebben a kérdésben tanácsot nem adhatunk. Tegyen a saját belátása szerint.

Íg. M. P. Szeged. Tévedés lehet. A t. p. jár ezután is. Fogadd üdvözlötünket.

Érdoklód. Drusza név alatt Than Gyula a R. U. szerkesztője ír.

Nem közölhető. A Hortobágy ősszel, Két tősből, Ön is úgy tett. Marci halála. A beteg doktorné és a Faluszepe.

Nyilttér.

Dr. Burger Péter

szemész, műtő és gyermek-gyógyász

Rendel: d. e. 8-9 óráig.

Lakás: Főpiacz, 1899. sz.,

a Hungária mellett.

Dr. Szöllőssy Béla

az összes gyógytudományok tudora, bőrgyógyász és bujakór specialista, cosmetiqueur

Rendel 8-10, 2-4 óráig.

Lakása: Széchenyi-utca 176. szám a.

Bejárat a Kis-uj-utca felől is.

Dr. Engel Ignátz

orvos, szülész, sebész-tudor

Biharvármegye tb. főorvosa

lakik: Miklós-utca 1909. sz. saját házában.

Rendel: d. e. 8-10, d. u. 2-4-ig.

Férfi és gyermek ruhák Versenycsarnoka.

Értesítés!!!

Nagyválaszték utazó bundákban.

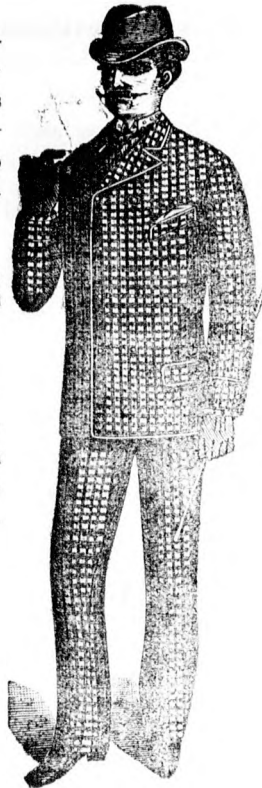
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy az őszi és téli évadra raktáramat dűsan felszereltem a legújabb és legegánsabb gyapju kelmékből készített

kész férfi és gyermek ruhákkal,

amelyek szives megtekintésére ez uton van szerencsém a nagyérdemű közönséget tiszteltetlennel meghívni.

Steiner József

férfi és gyermek ruhakereskedő
DEBRECZEN
BIEDERMAN PALOTA.

Nagyválasztékban. Vadász kabátokban minden szín.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kurián Gyula

órás

Debreczen, Főpiacz, Biedermann-palota.

Ajánlja mindennemű

órák nagy raktárát, ugyszintén órajavitási üzletét.

Minden óráért egy évi jótállás vállaltatik.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek

Uj! Uj! Uj!**Női divatterem.****Női divatterem.**

Van szerencsém a n. é. hölgyközönség becses tudomására hozni, hogy a legújabb

párisi és bécsi modell kalapok

megérkeztek, kérve a n. é. hölgyközönséget azoknak szives megtekintésére.

A n. é. hölgyközönség szives pártfogását kérve
tisztelettel:

Jungreis Mari

divat terme, főtér, a főpostával szemben.

Csak rövid ideig.**ALKALMI VÉTEL.**

Egy esődtömegből megvettem 1500 pár

férfi és női czipőt,

ezeket míg a készletből tart, következő bámulatos olcsó áron árusítom el, u. m.:

Sima vikszos bőr férfi czipők

ezelőtt 4 frt, most 2.40

Férfi czugos bornyubőr czipők betétes

ezelőtt 6 frt, most 2 frt 80.

Egész finom fekete és barna carlsbadi czipők

ezelőtt 6 frt. 50, most 3 frt. 25.

Borjubőr czugos női czipők rendkívül erős,

ezelőtt 3.80, most 2.40.

Egész finom zergebőr czugos s gombos női

czipők magas szárral, ezelőtt 5.50, most 2.80.

Lastin női czugos czipő, ezelőtt 3 frt, most

2 frt 20 kr.

Nagyválasztékban férfi s fiu esizmák, ugyszintén a legújabb divatu

FÉRFI és FIU KALAPOK,
utazási kellekek a legjutányosabb árban kaphatók

Révész Zsigmondnál

főtér, Tisza-palotával szemben.

SPIEGEL MIKSA

ELSŐ DEBRECZENI

mosó, tisztító és diszmuintézete

DEBRECZEN, Főtér 1903. szám alatt.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy legújában

mosó, tisztító és**diszmuintézetemet**

számos új és nagyon praktikus ujtásokkal láttam el és oly tökélyre emeltem, hogy mindennemű mosást és tisztítást teljesen a külföldi és hazai elsőrangú flynemű intézetek mintájára Debreczenben egyedül én vagyok képes eszközölni.

Különös sulyt fektetek a

gyors és szép

munkára. mindég szem előtt tartva a

jutányos árszámítást.

Mosatnak és tisztítatnak mindenféle fehérneműek, menyasszonyi kelengyék, pipere cikkek, fehér és krém függönyök stb.

Nálam a mosatás és tisztítás mindenkor teljesen ártalmatlan szerekkel, pusztán csak azokkal eszközöltetnek, a mit minden háznál szokás használni.

Felkérem a n. é. közönséget, sziveskedjek becses bizalmával megajándékozni és azért a csekély díjért **csakis az első debreczeni mosó, tisztító és diszmuintézetben**

dolgoztatni, a hol pontos kiszolgálásban részesül.

Tisztelettel

Spiegel Miksa.

RÓZSA LAJOS

női divattermében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Tulhalmozott raktár miatt

a következő czikkek

 bámulatos olcsó árban

lesznek eladva.

Divatos őszi kabátok és Gallérok, **Téli kabátok,**
Bundák, Körköpenyek, Plüsch Jaquetek, Plüsch
Modell Gallérok, különféle szörme Gallérok.

Gyermek köpenyek és Bakfisch-kabátok, Selyem, szövet és házi Blousok, Reggel
ruhák, Matinék, Gyermek ruháeskákban különlegességek, Muffok, Sapkák, szörme áruk.

Pàrisi **női és leány kalapok,** Gyermek fejkötők
és bébék

 bámulatos olcsó árban

RÓZSA LAJOS

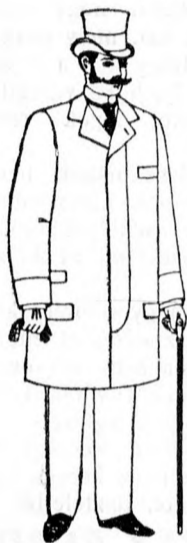
női divattermében

Debreczen, Kistemplom-bazár.

Az ország legnagyobb és legrégebb
férfi-, fiu- és gyermek-
RUHÁK RAKTÁRA

fennáll egy félszázad óta.

Az 1895-6-iki őszi és téli idény ujdonságai:

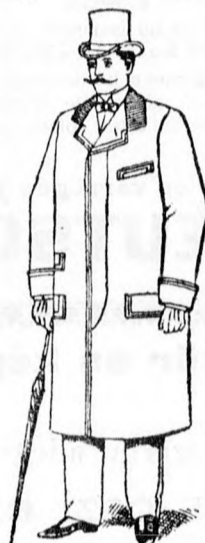
Őszi felöltő
11 frt
és feljebb.

Öltöny
13 frt 50 kr.
és feljebb.

Utazó köpeny
17 frt
és feljebb.

Téli felöltő
18 frt
és feljebb.

Gyermek
Costüm 5 frt
és feljebb.

NEUMANN M.

Debreczen, főter, a főposta átellenében.

Az üzletház elvei: Lelkiismeretes kiszolgálás, szigoruan megállapított és minden darabon **feltüntetett határozott árak.**

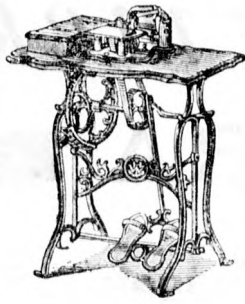
Saját raktárak:

Budapest: IV.: Muzem-körut 1.
 Bécs VI.: Mariahilferstrasse 35.
 „ IV.: Wiedner Hauptstrasse 8.
 „ I.: Kärthner-Strasse 31.
 Nagy-várad: Bémer-tér, kishidfőnél,
 Lévy-ház.
 Temesvár: Belváros, Hunyady-u. 64.
 Belgrád: Fürst Michael-Strasse 4.

Fiume: Corso 497.
 Ujvidék: Grand Hotel mellett.
 Sofia: Alexander-platz 1.
 Triest: Via Ponto Rosso 1.
 Zágráb: Ilica 6. Grand-Hotel.
 Sarajevo:
 Kragujevac:
 Nisch: stb., stb.

Pneumatikus kerékpárok.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém jelenteni, miszerint helyben Hatvan-utca 1095 szám alatt varrógép-, kerékpár-, tükör-, s képüzletet

nyitottam.

Szaktám alapos és bő ismerete azon kellemes reményre jogosít, hogy állandó vevő kört fogok biztosíthatni.

Azon országos hírnévnek örvendő „Durkopp” féle karikahajós Vibrating-Shuttle s mindenféle Singer szerkezetű varrógépekben nagy raktárt tartok, s hallatlan olcsó árak mellett részletfizetésre is áru-ítem el.

Kerékpár és varrógép javító műhely.

DEUTSCH EDE.

Tükör és képraktár.

A legújabb divat szerint a legválasztékosabb szövetből készít téli és őszi elegáns ruhákat

Steier Gyula

férfi szabó

DEBRECZEN, főtér Báró Josincziné házában, szemben a „Hungáriával.”
SZOLID. JUTÁNYOS ÁRAK.

Tóth Béla gyógyszerértára Debreczenben.

Van szerencsém értesíteni a t. közönséget, hogy

Sósborszesz

készítményemet, mely saját felügyeletem alatt készül, a forgalomnak átadtam. Sósborszeszemnek vegytisztasága és gyógyhatása felől teljes biztosítékot nyújtok és mindazon betegségeknek, a hol a sósborszesz szükséges, a saját készítményemet ajánlom.

Tisztelettel

TÓTH BÉLA

gyógyszerész.

Raktárak Debreczenben:

Csanak József,
Ganofszky Lajos,
Gerébi Fülöp,
Király János,
Kovács Mihály,
Kun József,
Leidenfroszt Ármin,

Lusztig Károly,
Parti Ferencz,
Faics Gyula,
Rickl J. Zelmós,
Szabó Zsigmond,
Tóth Sándor
Varga Lajos,

uraknál, valamint gyógyszerertáramban.

Egy nagy üveg 90 kr, kis üveg 45 kr.

Fodrász üzlet megnyitás.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy jó hírnevű fodrász üzletemet

az Andaházy Szilágyi házban

Geréby ur fűszer üzlete mellett,

a városházával szemben, a volt eczetgyár helyiségébe tettem át.

Főtőrekvésem leend a nagyérdemű közönséget, mint eddig, ugy ezután is pontosan kiszolgálni.

Üzletemet a közönség kényelmére egész fővárosiasan, fényesen rendezem be. Még megemlítem, hogy üzletemben be fogom hozni azt, mely csak a fővárosban szokás, hogy t. i. a t. vendégeknek, kik nálam bérletbe vannak, külön keféket s fésűket fogok rendelkezésükre tartani.

150 fiók lesz nálam berendezve, melybe mindenkinek külön-külön fésűi és keféi lesznek, csekély fizetésért tisztán kezelve s csakis az, ki előfizet, fogja használni.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek kitűnő bajuszpedrómet, mely a bajuszt puhítja, soha sem keményíti meg s tőle ki nem hull. Továbbá kitűnő fogporaimat is, mely a legfeketébb fogat is rövid használat után hófehérré teszi.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve, maradok tisztelettel

SZIKSZAY ALADÁR

fodrász,

főtér, a városházával szemben.

Zongorák és pianinók.

Zongorák és pianinók.

HIRDETÉS.

Van szerencsém tudatni a t. cz. közönséggel, miszerint a legjobb bel- és külföldi gyártmányu

zongorák

és pianinók

nálam nagy választékban a legjutányosabb gyári áron kaphatók. Továbbá a szélesebb körökben elterjedt

ARISTON és MANAPAN

hangszer javításait elvállalom, valamint átjátszott zongorák

becserélését és zongorák bérbeadását előnyös feltételek mellett eszközölöm. Ugyazint zongorajavításokat és hangolásokat valamint eddig is kellő szakértelemmel és pontossággal teljesítendek.

Szendrő Sándor

ZONGORA KÉSZITŐ

N.-Várad-utca 2123. sz. a.

1895. ŐSZ és TÉL.

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy bevásárlási utamból hazaérkeztem és a gyárakban

legutóbbi divatu

angol és francia, valamint legelső hazai gyártmányu szövetekkel láttam el

férfi-szabó üzletemet

ugy hogy az őszi és téli évadra a legújabb szabás szerint mindenféle

férfi-, fiu- és gyermek-öltönyöket készíthetek.

Megrendelések rövid idő alatt készülnek el és minden tekintetben még a legkényesebb ízlésnek is **olcsó árak** mellett megfelelek.

Kész férfi-, és gyermekruhák

saját műhelyemben készülnek és azokat vétel után azonnal testhez állólag alakíttatom át.

Ajánlok a folyó idényre: sakkó, kamgarn, jaket, smoking öltönyöket, felöltőket, utazó köpenyeket és téli bundákat, vízhatlan vadászkabátokat és minden e szakmába vágó kész és megrendelésre készíthető férfi-, fiu- és gyermekruhaféléket.

Szives pártfogást kér

tisztelettel:

Fényes Mór

férfi szabó.

Piacz, a Hungáriával szemben, báró Josincziné-ház.

Sz. Dávid István.

SÖRCSARNOK. ÉTTEREM.

HETI KÜLÖNLEGESSÉGEK JEGYZÉKE.

Saison étlap folyó hó 28. Szombat este:

Malacz tokány, malacz sült, angolrosztbef.

Vasárnap este malacz sült, angol bélszín, paprikás pecsenye.

Hétfőn zene-estély: **Veres Tóni** által.

Őzderék, fogoly, fázán sülték.

Színház után mindenkor **friss étkezés és friss sörrel** állok a n. é. közönség rendelkezésére.

Alázatos tisztelettel

Sz. Dávid István.

Uj kalapok.

Az őszi és téli évadra

Modell kalapok

rendkívül dús választékban érkeztek

EMERICH ARNOLDNÉ

ujjonnan és csinosan berendezett Debreczen város legnagyobb

női divat-üzletében

Városhaza-épület, Kossuth-utca.

Szédelgő utazó ügynökök.

Bátorkodunk a tisztelt gazdaközönséget figyelmeztetni, hogy néhány hét óta Debreczen és vidékének gazdaközönségét s részben iparosait is, utazó ügynökök keresik föl, s magukat Clayton és Shuttleworth cég képviselőinek vagy technikai mérnökeinek adják ki.

Ezen ügynökök mialatt különféle hazugságokkal élve, többek közt azzal alátájtják a közönséget, hogy ők a Clayton és Shuttleworth cég megbízásából a bizományi raktárak felülvizsgálására vannak kiküldve; új bizományi raktárak felállításán fáradoznak; s a gazdaközönségtől megrendeléseket — s ha lehet váltókat is — igyekeznek felvenni.

Most még idejekorán figyelmeztetjük a tisztelt gazdaközönséget, hogy ezen utazó egyének nem a Clayton és Shuttleworth cég ügynökei, hanem

közönséges szédelgők

a kik a kitűnő hírű Clayton és Shuttleworth cég gyártmányait kínálva, azok helyett obskurus cégektől származó értéketlen silány vásári árut szállítanak mindazoknak, a kiktől sikerült megrendelést vagy épen váltót is kapni.

Különben természetes, hogy a ki a megrendelésnél határozottan Clayton és Shuttleworth-fele gyártmányt kötött ki, másféle gyártmányu gépek átvételére nem kötelezhető.

Ezzel kapcsolatban tisztelettel tudatjuk, hogy Debreczen és vidéke részére a Clayton és Shuttleworth cégtől egyedül mi alulírottak vagyunk megbízva s ezen cég gazdasági gépeinek elárúsítására Debreczenben egyedül mi tartunk fenn bizományi raktárt.

Debreczen, 1895. szeptember hó.

Illő tisztelettel:

BAUER és TÁRSA

gazdasági gépgyára és kulfurási vállalata mint a

Clayton és Shuttleworth cég képviselői.

AJÁNLOK

legolcsóbb árak és legpontosabb kiszolgálás mellett mindenemü fűszer, csemegeáru és gazdasági cikkeket, továbbá a már évek hosszú sora óta több ezer családnál bevezetett általánosságban kitűnőnek elősmert

Marokkói kávét

pörköelve és darálva $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$, 1 és 2 kilogramm tartalmu bádog szelenczékben, valamint kisebb s nagyobb mennyiségben kilogrammonként 1 frt 48 krért.

Friss töltésű **ásványvizek**, minden színben létező **por- és olajfestékek**, **szobapadló fénymazak**, s mindenféle **Rumok**, **Theák**, **Stockerau** és **szepességi főzelékek**,

valódi amerikai petroleum

s mindenféle **fűszerárut**.

Vidéki tisztelt vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy 50 frtot meghaladó fűszeráru rendelmenyt bérmentve küldök bárhova.

Tisztelettel:

Geréby Fülöp.

☞ **A legujabb** ☞
NŐI BLOUSOKAT,
 valamint
 gyermek-ruha és gyermek-felöltöket
 legolcsóbb szabott áron ajánl

Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, Főpiacz, a főposta mellett.

☞ napernyő és esernyőkben. ☞

HELMAN és HALMÁGYI
női és gyermekfelöltő áruháza
 DEBRECZEN, Főtér, a főpostával szemben.

Az 1895/6. őszi és téli idényekre megérkeztek a **legujabb**
 kabátok, gallérok, rádköpenyek, városi és utazó bundák, peluche felöltők és kabátok.
 Gyermek és leány costume, köpeny és kabátkák.

Ujdonságok SZŐRME árukban,
felöltők, cäpek, sapkák, karmantyuk és garnitúrák.

Ujjonnan berendezett áruházunk megtekintésére ugy a t. vevőinket, mint a n. é. hölgyközönséget
 tisztelettel meghívjuk.
 Toilették és minden a Confectió szakba vágó czikkek saját műtermünkben a legutolsó divat
 szerint pontosan s jutányosan eszközöltetnek.

gyermek ruhácskáiban.

Gyári raktár

Különlegességek

BÉKÉS LAJOS

uri divatárúk üzlete

DEBRECZEN, Főpiacz. Dr. Ujfalussy-ház.

Ajánlja az őszi idényre dúsán felszerelt raktárát mindennemű **férfi divatcikkeiben**, u. m. :
 a legujabb divatú valódi angol és gráci loden kalapokban, Cilinderek, kitünő szabású
 INGEK, Gallérok, Kézeltők, angol Keztyűk, valódi Jaeger tanár-féle gyapju alsó ruhák,
 Sapkák, Nyakkendők, Harisnyák, Tárzák, Illatszerek és Böröndökben.

☞ Megrendelésre fehérműeket mérték után is készítenek. ☞

☞ Cilinderek vasaltatnak. ☞

Nyomatott Hoffmann és Társa könyvnyomdájában Debreczenben. Főpostával szemben.